

"Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы

Қазақстан Республикасының Заңы 1999 жылғы 10 желтоқсан N 492-І

1-бап. "Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы" 1995 жылғы 24 сәуірдегі Z952235_ Қазақстан Республикасының Заңына (Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесінің Жаршысы, 1995 ж., N 6, 43-құжат; N 12, 88-құжат; N 23, 152-құжат; Қазақстан Республикасы Парламентінің Жаршысы, 1996 ж., N 1, 180, 181-құжаттар; N 11-12, 257-құжат; N 15, 281-құжат; N 23-24, 416-құжат; 1997 ж., N 4, 51-құжат; N 7, 82-құжат; N 10, 112-құжат., N 11, 144-құжат., N 12, 184, 188-құжаттар; N 13-14, 195, 205-құжаттар; N 20, 263-құжат; N 22, 333-құжат; 1998 ж., N 4, 45-құжат; N 14, 197, 201, 202-құжаттар; N 23, 425-құжат; N 24, 436, 442, 445-құжаттар; 1999 ж., N 6, 192, 193-құжаттар; 1999 жылғы 29 шілдеде "Егемен Қазақстан" және 1999 жылғы 30 шілде мен 3 тамызда "Казахстанская правда" газеттерінде жарияланған "Қазақстан Республикасының салық салу мәселелері бойынша кейбір заң актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" 1999 жылғы 16 шілдедегі Z990440_ Қазақстан Республикасының Заңы; 1999 жылғы 4 тамызда "Егемен Қазақстан" және 1999 жылғы 5 тамызда "Казахстанская правда" газеттерінде жарияланған "Қазақстан Республикасының инвестициялар мәселелері бойынша кейбір заң актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" 1999 жылғы 2 тамыздағы Z990466_ Қазақстан Республикасының Заңы; 1999 жылғы 23 қарашада "Егемен Қазақстан" және "Казахстанская правда" газеттерінде жарияланған "Қазақстан Республикасының кейбір заң актілеріне салық салу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы" 1999 жылғы 22 қарашадағы Z990485_ Қазақстан Республикасының Заңы) мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізілсін:

1. 5-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"5-бап. Осы Заңда пайдаланылатын ұғымдар

Салық заңдарында пайдаланылатын ұғымдар мынаны білдіреді:

- 1) активтер - тіркелген активтерді, оның ішінде материалдық емес және ағымдағы қаражатты қамтитын есептік санат;
- 2) бонус - пайдалы қазбаларды геологиялық зерттеуге, өндіруге байланысты төлем;
- 3) ұтыстар - жеке және заңды тұлғалардың конкурстарда, жарыстарда (олимпиадаларда), фестивальдарда салымдар (ойынға қатысатын), лотереялар бойынша алатын заттай және ақшалай түрдегі табыстарының кез келген түрлері;
- 4) ойын бизнесінен алынатын түсім - ұтысы шегеріліп тастала отырып, ойын бизнесінен алынатын ақша сомасы;

5) пайданың ішкі нормасы - жүргізілетін инвестициялардың өтелу коэффициенті;
6) сыйақы (мүдде) - алынған кредиттер, лизингке алынған мүлік үшін және алынған депозиттер және бағалы борыш қағаздары бойынша төлемдер;

7) жылдық есептік көрсеткіш - жыл ішіндегі айлық есептік көрсеткіштердің жиынтығы;

8) грант - белгілі бір мақсаттарға (міндеттерге) қол жеткізу үшін мемлекеттер, мемлекеттер үкіметтері, мемлекеттік, халықаралық және қоғамдық ұйымдар мен жеке тұлғалар Қазақстан Республикасына, Қазақстан Республикасының Үкіметіне, заңды тұлғаларға (оның ішінде резидент еместерге), олардың филиалдарына, өкілдіктеріне және өзге де оқшауланған құрылымдық бөлімшелерге, сондай-ақ жеке тұлғаларға өтеусіз негізде берілетін мүлік;

9) алыс-беріс шикізаты - дайын өнім етіп өңдеу мақсатымен меншік иесінің дайындаушыға берілетін өнімі;

10) дивидендтер - Заңды тұлға оның қатысушылары (акционерлері) арасында бөлетін таза табыстың бір бөлігі, сондай-ақ заңды тұлғаны тарату кезінде мүлікті бөлуден түскен табыс та дивиденд деп түсініледі, бұған инфляцияны ескере отырып жарғылық капиталға қосылған қатысушының (акционердің) меншікті өз мүлкінің жарналары кірмейді;

11) ұзақ мерзімді келісім-шарт - бір жылдан астам уақытқа жұмыстар орындауға (қызметтер көрсетуге) жасалған келісім-шарт (шарт);

12) қатысу үлесі - акционерлік қоғамдарды қоспағанда, бірлесіп құрылатын ұйымдарға, консорциумдарға заңды және жеке тұлғалардың мүлікпен үлес қосып қатысуы;

13) шетелдік заңды және жеке тұлғалар үшін қазақстандық көзден алынатын табыс:
а) осындай табыстың қай жерде төленгеніне қарамастан Қазақстан Республикасындағы еңбек шарты (келісім-шарты) немесе мердігерлік (жалдау) шарты бойынша табыс;

б) осындай табыстың қай жерде төленгеніне қарамастан Қазақстан Республикасында тауарлар өндіруден, жұмыстар орындаудан, қызметтер көрсетуден алынған табыс;

в) кәсіпкерлік қызметтен алынатын табыс:

Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан тұрақты мекеме алатын табыс;

Қазақстан Республикасында тауар сатудан пайда болатын табыс;

Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан тұрақты мекеме арқылы жүзеге асырылатын қызмет сияқты немесе соған ұқсас сипаттағы кәсіпкерлік қызметтен пайда болатын табыс;

егер ол Қазақстан Республикасы аумағында орналасқан тұрақты мекемеге шегерім ретінде есептелетін болса, басқарушылық, қаржылық және сақтандыру қызметтерінен алынатын табыс;

егер ол Қазақстан Республикасы аумағында орналасқан тұрақты мекемеге және (немесе) Қазақстан Республикасының резиденттеріне шегерім ретінде есептелетін болса , жұмыстардың (қызметтердің) барлық түрлерінен, сондай-ақ жұмыстар орындауға, қызметтер көрсетуге арналып жасалған келісім-шарттар бойынша және тауарларды беруге арналған сыртқы экономикалық келісім- шарттар бойынша міндеттемелерді орындамағаны үшін айыппұл санкцияларынан алынатын табыс;

ғ) резидент-заңды тұлғадан және мұндай заңды тұлғаға қатысу үлесін іске асырудан түсетін дивидендтер нысанындағы табыс, бұған ашық акционерлік қоғамдардың бағалы қағаздарын сату кезінде инфляцияға орай түзетулерді ескерген құн өсімінен түскен табыс қосылмайды;

д) резиденттерден не Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан тұрақты мекемесі немесе мүлкі бар адамнан алынған, егер бұл адамның берешегі оның тұрақты мекемесіне немесе мүлкіне қатысты болса, сыйақы (мүдде) нысанындағы табыс;

е) Қазақстан Республикасында құқықтарды немесе мүлікті пайдалану құқығын іске асыру, пайдалану немесе беру кезінде пайда болатын роялти нысанындағы табыс;

ж) Қазақстан Республикасында тұрған жылжымайтын мүліктен алынатын табыс, бұған мұндай мүлікке қатысу үлесін іске асырудан алынатын табыс қосылады;

з) резидентке Қазақстан Республикасының аумағында мүлікті сатудан түсетін өзге де табыстар;

и) зейнетақы, егер оны резидент төлейтін болса;

к) Қазақстан Республикасында тәуекелді сақтандыру немесе қайта сақтандыру шарттары бойынша төленетін сақтандыру төлемдері нысанындағы табыс;

л) Қазақстан Республикасы мен басқа мемлекеттер арасындағы халықаралық байланыста немесе тасымалдарда телекоммуникациялық немесе көлік қызметтерін көрсетуден алынатын табыс;

м) Қазақстан Республикасындағы қызмет негізінде туындайтын осының алдындағы тармақшаларда қамтылмаған басқа да табыстар;

14) сауда-делдалдық қызметтен алынатын табыс сатып алу-сату операцияларынан және делдалдық қызметтер көрсетуден алынған табыс;

15) тауар импорты - Қазақстан Республикасының кеден заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасының кеден аумағына еркін айналыс үшін тауарлар шығару;

16) тарихи шығындар - осы келісім-шарттық аумақты барлау мен онда ашылған кен орындарын жайғастыруға байланысты және осы кен орындарын пайдалану кезінде өтелуге тиіс мемлекеттің бұрынғы шығындары;

17) жер қойнауын пайдалануға арналған келісім-шарт жер қойнауын пайдаланушы мен Қазақстан Республикасының Үкіметі жер қойнауын пайдалану жөніндегі операцияларды жүргізуге уәкілдік берген құзыретті орган арасындағы шарт;

18) жанама салықтар - салық төлеушінің табысына немесе мүлкіне тікелей байланысты емес, бағаға немесе тарифке үстеме түрінде белгіленетін, тауарлар мен

қызметтерге салынатын салық (қосылған құнға салынатын салық пен акциздер);

19) лизинг - осы Заңның 43-бабына сәйкес анықталатын келісім;

20) тұлға - заңды немесе жеке тұлға;

21) айлық есептік көрсеткіш - республикалық бюджет туралы Заңда зейнетақыларды, жәрдемақылар мен өзге де әлеуметтік төлемдерді есептеу үшін, сондай-ақ айыппұл санкцияларын, салық және басқа да төлемдерді қолдану үшін жыл сайын белгіленетін көрсеткіш;

22) есептеу әдісі - салық есебінің әдісі, оған сәйкес табыстар мен шегерімдер төлем жасау уақытына қарамастан жұмыс орындалған, қызмет көрсетілген, сату және табысқа енгізу мақсатымен мүлік жөнелтілген кезден бастап есепке алынады;

23) халықаралық тасымалдар - Қазақстан Республикасының аумағынан (аумағына) басқа мемлекеттердің аумағына (аумағынан) тауарлар, жолаушылар, жүктер, почта тасымалдау, сондай-ақ транзит;

24) салық жылы - күнтізбелік жыл;

25) салық патенті (бұдан әрі - патент) - салық төлеушілердің жекелеген санаттары үшін оңайлатылған салық режимін белгілейтін құжат;

26) салық сараптамасы - Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен заңдарға сәйкес салық режимін айқындау, оның ішінде жер қойнауын пайдаланушылардың арнаулы төлемдер мен салықтарын белгілеу мақсатымен Қазақстан Республикасының Үкіметі уәкілеттік берген құзыретті орган жасасатын келісім-шарттың жобасына, оған толықтырулар мен өзгерістерге жүргізілетін талдау мен баға беруді қамтитын міндетті сараптама;

27) жылжымайтын мүлік - үйлер, ғимараттар, көпжылдық екпелер және жермен тығыз байланысты өзге де мүлік, яғни олардың мақсатына қисапсыз зиян келтірмейінше олардың орнын ауыстыру мүмкін болмайтын объектілер;

28) резидент емес - осы баптың 36-тармақшасына сәйкес резидент деп танылмайтын заңды немесе жеке тұлға;

29) негізгі құрал-жабдықтар - сатып алу сәтінде құны 40 айлық есептік көрсеткіштен кем болмайтын, қызмет мерзімі бір жылдан астам материалдық активтер;

30) меншікті акцияларын бастапқы орналастыру - эмитенттің жарғылық капиталды қалыптастыру кезінде акцияларды орналастыруы;

31) тұрақты мекеме:

а) уәкілдік берілген тұлға арқылы жүзеге асырылатын қызметті қоса алғанда, салық төлеушінің кәсіпкерлік қызметті толық немесе ішінара жүзеге асыратын тұрақты қызмет орны;

б) құрылыс алаңы, монтаждау немесе жинау объектісі, сондай-ақ осындай объектілермен байланысты бақылау қызметін жүзеге асыру;

в) табиғи ресурстарды барлау үшін пайдаланылатын қондырғы немесе конструкция, табиғи ресурстарды барлау үшін пайдаланылатын бұрғылау қондырғысы немесе кеме,

сондай-ақ солармен байланысты бақылау қызметін жүзеге асыру;

г) қызметтер, соның ішінде консультациялық қызметтер көрсету;

32) тікелей салықтар - салық төлеушінің табысынан немесе мүлкінен тікелей төленетін салықтар;

33) жұмыстар - нәтижелерінің материалдық көрінісі болатын және жеке және заңды тұлғалардың қажеттерін қанағаттандыру үшін сатылуы мүмкін қызмет;

34) іске асыру - жұмыстар орындау, қызметтер көрсету, сату, айырбастау, тегін беру мақсатымен тауарлар тиіп жөнелту, сондай-ақ кепілге салынған тауарларды кепіл ұстаушының меншігіне беру;

35) салық төлеушінің тіркеу нөмірі - салық міндеттемелері бар заңды немесе жеке тұлғаға салық қызметінің беретін нөмірі;

36) резидент:

басталған немесе аяқтала келген салық жылының кез келген жүйелі 12 айлық кезеңінде 183 күн және одан да ұзақ күндер Қазақстанда болған немесе шет елде Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметінде жүрген жеке тұлға. Егер келген жылының алдындағы жылда Қазақстанның резиденті болса ғана жеке тұлға оның келуінің алдындағы кезең үшін резидент ретінде қаралады.

Егер ол өзінің Қазақстанға келуі аяқталатын жылдан кейінгі жылы резидент болса ғана жеке тұлға Қазақстанға келген соңғы күннен кейінгі кезең үшін резидент ретінде қаралады;

Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес құрылған немесе оның нақты басқару органдары (тиімді басқару орыны) Қазақстан Республикасында орналасқан заңды тұлға;

37) роялти:

а) пайдалы қазбаларды өндіру және техногендік құралымдарды қайта өңдеу процесінде жер қойнауын пайдалану құқығы үшін;

б) авторлық құқықтарды, бағдарламамен қамтамасыз етуді, патенттерді, сызбаларды немесе модельдерді, тауар белгілерін немесе құқықтың басқа да ұқсас түрлерін пайдаланғаны немесе пайдалану құқығы үшін; өнеркәсіп, сауда немесе ғылыми-зерттеу жабдықтарын пайдаланғаны немесе пайдалану құқығы үшін, ноу-хауды пайдаланғаны үшін; кино фильмдерді, бейнефильмдерді, дыбыс жазбаларын немесе өзге де жазба құралдарын пайдаланғаны немесе пайдалану құқығы үшін; осыған байланысты техникалық көмек көрсетілгені үшін төленетін төлем;

38) жер қойнауын пайдаланушының үстеме пайдасы - жер қойнауын пайдаланушының осы Заңда белгіленген нормативтен тыс алған қосымша табыстары;

39) өзіндік құн - тауарларды, жұмыстарды және қызметтер көрсетуді сатып алуға, өндіруге және сатуға байланысты шығындар;

40) отбасы - бірге тұратын және ортақ шаруашылық жүргізетін жұбайлар, балалар мен ата-аналар;

41) жиынтық жылдық табыс - заңды және жеке тұлғалардың күнтізбелік жыл ішінде түрлі көздерден алған табысы;

42) күмәнді міндеттемелер - сатып алынған тауарлар (жұмыстар, қызметтер) бойынша, сондай-ақ есептелген еңбекақы төлеу қоры бойынша туындаған және туындаған кезден бастап екі жыл ішінде қанағаттандырылмаған міндеттемелер;

43) күмәнді талаптар - тауарлар өткізу, жұмыстар орындау, қызметтер көрсету (Қазақстан Республикасының резиденті еместерге өткізуді қоспағанда) нәтижесінде пайда болған және белгіленген тәртіппен ресімделген тиісті құжаттармен расталған табыс есептелген күннен бастап екі жыл ішінде қанағаттандырылмаған талаптар;

44) мамандандырылған аукцион - мемлекеттік бюджет алдындағы берешегін өтеу үшін салық төлеушіден алынған мүлікпен, сондай-ақ тәркіленген немесе мұрагерлік құқығы бойынша мемлекетке берілген мүлікпен сауда өткізетін орын;

45) қызмет көрсету - нәтижелерінің материалдық көрінісі болмайтын қызмет, осы қызметті жүзеге асыру процесінде сатылады және тұтынылады;

46) қаржылық қызмет көрсету:

а) банк операциялары;

б) ұйымдардың Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес лицензиялануға тиіс бағалы қағаздар рыногында қызмет атқару жөніндегі қызметтер көрсетуі, сондай-ақ бағалы қағаздар рыногының кәсіпқой қатысушыларының қызмет көрсетулері;

в) сақтандыру және қайта сақтандыру жөніндегі операциялар;

г) чектермен, вексельдермен, депозиттік сертификаттармен жүргізілетін операциялар;

д) негізгі құрал-жабдықтар лизингі;

е) зейнетақы активтерін басқару жөнінде көрсетілетін қызметтер;

ж) жинақтаушы зейнетақы қорларының зейнетақы жарналарын тарту жөніндегі, зейнетақы активтерінен алынған инвестициялық табыстарды бөлу мен есепке алу жөніндегі қызметтері;

47) таза табыс - осы табыс бойынша есептелген табыс салығы алып тасталған салық салынатын табыс;

48) сатып алу бағасы - тауарлардың сатып алу құны, сондай-ақ тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) берушілер қосымша құн салығының сомасын көрсете отырып, фактура-шоттар берген және қосымша құн салығының сомасы осы заңға сәйкес есепке алуға жатқызылған, оларды сатып алу мен сатуға байланысты жұмсалған шығыстардың құны;

49) тауарлар экспорты - Қазақстан Республикасының кеден аумағынан тауарлар әкету;

50) электрондық құжат - белгіленген электрондық форматта жасалған және берілген, электрондық санмен қолтаңба түсіру арқылы шартбелгі салынып, расталған және ол Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігінде іске қосылып,

түпнұсқаландырудан өткеннен кейін бастапқы құжат күші бар құжат;

51) электрондық қолтаңба - электрондық құжаттардың түпнұсқалылығын, тұтастығын және авторлығын қамтамасыз ететін арнайы криптографиялық құрал."

2. 6-баптың 7-тармағы "Мемлекеттік кіріс министрлігі" деген сөздерден кейін "жеке баланс пен банктік шоттар болған кезде" деген сөздермен толықтырылсын;

3. 11-бапта:

2) тармақшадағы "олардың құнын инфляцияға орай түзетуді ескере отырып" деген сөздер алып тасталсын;

14) тармақша мынадай редакцияда жазылсын:

"14) осы Заңның 20-6-бабының 1-тармағына және 47-бабына сәйкес табысқа кіретін сомалар;"

мынадай мазмұндағы 17) тармақшамен толықтырылсын:

"17) кәсіпкерлік қызметте пайдаланылмайтын объектілерді пайдалану кезінде алынатын табыстардың шығындардан артуы;"

4. 16-бапта "осы Заңның 20-бабы 10-тармағының үшінші бөлігінде және 46-бабы 1-тармағының екінші бөлігінде көрсетілген жағдайларды қоспағанда" деген сөздер алып тасталсын.

5. 17-баптың 3-тармағы алып тасталсын;

6. 20-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"20-бап. Тіркелген активтер

1. Тіркелген активтер - салық төлеушінің бухгалтерлік балансында ескерілетін және кәсіпкерлік қызметте пайдаланылатын негізгі құрал-жабдықтар мен материалдық емес активтер.

2. Тіркелген активтердің құны осы Заңда белгіленген тәртіппен және шарттарда амортизациялық аударымдарды есептеу арқылы шегерімге жатқызылады.

3. Осы Заңның 5-бабының 29) тармақшасына сәйкес негізгі құрал-жабдықтар болып табылмайтын материалдық активтердің құны олар кәсіпкерлік қызметте пайдаланылған жағдайда бір мезгілде шегерімге жатқызылуға тиіс.

4. Материалдық емес активтерге кәсіпкерлік қызметте ұзақ мерзімді кезең ішінде (бір жылдан артық) пайдаланылатын материалдық емес объектілерге заңды (құрылтайшылар мен қатысушылардың шығындарын қоса алғанда) және жеке тұлғалардың жұмсаған шығындары жатады.

Амортизациялауға жататын материалдық емес активтердің құнына, егер олар салық төлеушінің салық салынатын табысын есептеген кезде шегеріліп тасталған болса, оларды сатып алу немесе өндіру жөніндегі шығындар кірмейді.

5. Амортизациялық аударымдар негізгі құрал-жабдықтардың мынадай

түрлеріне есептеледі:

- 1) үйлер;
- 2) ғимараттар;
- 3) беріліс құрылғылары;
- 4) жұмыс және қуат машиналары мен жабдықтары;
- 5) компьютерлер, жер-жердегі құрылғылар мен деректерді өңдеу жөніндегі жабдықтар;
- 6) көлік құралдары;
- 7) аспаптар;
- 8) өлшеу және реттеу приборлары мен құрылғылары, зертханалық жабдықтар, өндірістік және шаруашылық мүкәммал мен керек-жарақтар;
- 9) жұмыс малы;
- 10) көпжылдық екпелер;
- 11) алдыңғы тармақшаларда аталмаған негізгі құрал-жабдықтардың басқа түрлері.

Көпжылдық екпелер мен жұмыс малы бойынша амортизациялық аударымдар, осы аталған активтерді салық төлеуші кәсіпкерлік қызметте пайдаланған жағдайда есептеледі.

6. Амортизациялық аударымдар негізгі құрал-жабдықтардың мынадай түрлеріне есептелмейді:

- 1) жер;
- 2) кітапхана қоры;
- 3) өнім малы;
- 4) мұражай құндылықтары;
- 5) сәулет және өнер ескерткіштері;
- 6) жалпы жұрт пайдаланатын автомобиль жолдары, тротуарлар, бульварлар, скверлер;
- 7) аяқталмаған күрделі құрылыс;
- 8) фильм қорына жататын объектілер;
- 9) сахналық-қойылым құралдары;
- 10) хайуанаттар паркіндегі және басқа да ұқсас мекемелердегі жануарлар дүниесінің экспонаттары;

11) сақталуда, жаңғыртуда және олар толығымен тоқтап қалған жағдайда техникалық қайта жарақтандыруда, монтаждауда, орнатуда, пайдалануға беру сәтіне дейін қоймаларда тұрған объектілер.

7. Амортизациялық аударымдар материалдық емес активтердің мынадай түрлеріне есептеледі:

- 1) лицензиялық келісімдер;
- 2) сауда маркалары мен тауар таңбалары;

- 3) патенттер;
- 4) бағдарламалық қамтамасыз ету;
- 5) табиғи ресурстарды, жерді пайдалану құқықтары;
- 6) өнеркәсіптік үлгілер;
- 7) ұйымдастырушылық шығындар.

8. Өздерін өндіруге (сатып алуға) іс жүзінде шығындар жұмсалмаған материалдық емес активтер амортизациялауға жатпайды."

7. Мынадай мазмұндағы 20-1, 20-2, 20-3, 20-4, 20-5, 20-6, 20-7, 20-8 және 20-9-баптармен толықтырылсын:

20-1-бап. Тіркелген активтер бойынша амортизациялық аударымдарды есептеу

1. Амортизациялық аударымдарды есептеу үшін тіркелген активтер функционалдық белгісі бойынша топтарға біріктірілген амортизациялық ішкі топтар бойынша бөлуге жатады.

2. Тіркелген активтер бойынша амортизациялық аударымдарды анықтау үшін есепті кезең салық жылы болып табылады.

3. Салық төлеуші салық жылының шегінде өзге есепті кезең (ай, тоқсан) белгілеуге және амортизациялық аударымдарды ай сайын немесе тоқсан сайын есептеуге құқылы.

4. Салық төлеуші амортизациялық аударымдарды есептеу үшін қолданатын кезең, сондай-ақ амортизацияның қолданылатын нормалары салық жылы ішінде өзгертілмеуге тиіс.

5. Әрбір ішкі топ бойынша амортизациялық аударымдар амортизация нормасын есепті кезеңнің аяғындағы ішкі топтың құндық балансына қолдану арқылы есептеледі, бірақ ол осы Заңның 20-4-бабымен белгіленген шектен жоғары болмауы керек.

Салық төлеуші таратылған немесе қайта құрылған жағдайда амортизациялық аударымдар салық жылындағы қызмет кезеңіне түзетіледі.

6. Үйлер, құрылыстар және ғимараттар бойынша амортизациялық аударымдар әрбір объекті бойынша жеке-жеке айқындалады.

7. Салық төлеуші амортизациялық аударымдарды әрбір тіркелген актив бойынша жеке-жеке есептеуге құқылы.

Бұл ретте, ішкі топтардың құндық балансы салық төлеуші әрбір объект сайын жүргізетін есептің деректері негізінде айқындалады.

20-2-бап. Амортизациялық ішкі топтардың құндық балансын айқындау

1. Есепті кезеңнің басында әрбір амортизациялық ішкі топ бойынша ішкі топтың

құндық балансы деп аталатын қорытынды сома айқындалады.

2. Салық жылының аяғына ішкі топтың құндық балансы:

осының алдындағы салық жылында есептелген, сондай-ақ осы Заңның 20-6-бабына және 21-бабының 2-тармағына сәйкес жасалатын түзетулерді ескере отырып, амортизация сомасына кемітілген осының алдындағы салық жылының аяғындағы ішкі топтың құндық балансы ретінде айқындалатын салық жылының басындағы ішкі топтың құндық балансы

қосу (алу)

салық жылының басында жұмсалған тіркелген активтерді қайта бағалау сомасы, сондай-ақ осы Заңның 20-8-бабына сәйкес айқындалған қайта бағалау сомасы

қосу

осы Заңның 20-3-бабында айқындалған құн бойынша есепті кезеңде келіп түскен тіркелген активтер

алу

осы Заңның 20-3-бабына сәйкес айқындалған құн бойынша есепті кезеңде шығып қалған тіркелген активтер ретінде анықталады.

20-3-бап. Тіркелген активтердің түсуі және шығуы

1. Түсіп жатқан тіркелген активтер:

а) сатып алу, өтеусіз алу кезінде, жарғылық капиталға салым ретінде - осы Заңның 46-бабына сәйкес айқындалған құн бойынша;

б) консервацияда, жаңғыртуда және олар толығымен тоқтап қалған жағдайда техникалық жағынан қайта жарактандыруда тұрған негізгі құрал-жабдықтар объектілерін пайдалануға берген кезде - осы Заңның 20-5-бабына сәйкес айқындалатын қалдық құн бойынша ішкі топтардың құндық балансында ескеріледі.

2. Шығарылып жатқан тіркелген активтер:

а) сату, өтеусіз беру кезінде, жарғылық капиталға салым ретінде -

сату құны бойынша;

б) негізгі құрал-жабдықтар объектілерін есептен шығару, жоғалту, жою, бүлдіру, айырылып қалу, оларды консервациялауға, жаңғыртуға және олар толығымен тоқтап қалған жағдайда техникалық жағынан қайта жарактандыруға беру кезінде - осы Заңның 20-5-бабына сәйкес айқындалған қалдық құн бойынша ішкі топтардың құндық балансында ескеріледі.

20-4-бап. Тіркелген активтер амортизациясының шекті нормалары

1. Амортизациялауға жататын тіркелген активтер амортизацияның мынадай

шекті нормаларымен ішкі топтар бойынша бөлінеді:

топ (ішкі топ) N	Тіркелген активтердің атауы	Амортиза. цияның шекті нормасы (%)	Жаңа негізгі құрал-жабдықтар бойынша аморти. зацияның қосымша нормасы (%)
I	Үйлер, құрылыстар		
1	Үйлер, құрылыстар	8	
II	Ғимараттар		
1	Мұнай және газ ұңғымалары		20
2	Мұнай-газ қоймалары	10	
3	Кеме жүзетін, су каналдары	10	
4	Көпірлер	7	
5	Бөгеттер, плотиналар	7	
6	Өзен және теңіз айлақ ғимараттары	7	
7	Кәсіпорындардың темір жол қатынастары	8	
8	Жағаны нығайту және жағаны қорғау құрылыстары	7	
9	Резервуарлар, цистерналар, бактар және басқа да ыдыстар	8	
10	Ішкі шаруашылық және шаруашылық аралық суландыру желісі	7	
11	Жабық коллекторлық-дренаждық жүйе	7	
12	Ұшу-қону алаңдары, жолдары, әуе кемелері тұратын орындар	8	
13	Парктер мен хайуанаттар парктерінің ғимараттары	8	
14	Спорттық-сауықтыру ғимараттары	10	
15	Жылыжайлар мен көшетханалар	10	
16	Өзге де ғимараттар	7	
III	Беріліс құрылғылары		
1	Электр берілісі және байланыс		

	кұрылғылар мен желілері	10	
2	Ішкі газ құбырлары мен өткізгіш құбырлар	8	
3	Су құбыры, канализация және жылу желілері	7	
4	Тағы басқалар	7	

IV Күш-қуат машиналары және жабдықтары

1	Жылу техникалық-жабдықтары	15	15
2	Турбиналық жабдықтар және турбиналық газ құрылғылары	15	15
3	Электр двигательдері мен дизель-генераторлары	10	10
4	Кешенді құрылғылар	8	
5	Өзге де күш-қуат машиналары мен жабдықтар (ұшқыр көлікті қоспағанда)	7	

V Қызмет түрі бойынша жұмыс машиналары мен жабдықтары (ұшқыр көлікті қоспағанда)

1	Қара және түсті металлургия машиналары мен жабдықтары	20	20
2	Химия өнеркәсібі машиналары мен жабдықтары	20	20
3	Мұнай өңдеу және мұнай-химия өнеркәсібі машиналары мен жабдықтары	20	20
4	Мұнай-газ өндіру машиналары мен жабдықтары	15	15
5	Жүк көтергіштігі 40 тоннадан жоғары карьерлік автосамосвалдарды қоса алғанда, тау-кен рудасы өнеркәсібінің машиналары мен жабдықтары	25	25
6	Электрондық өнеркәсіп жабдықтары	20	20
7	Құрылыс материалдарын өндіретін машиналар мен жабдықтар	20	20
8	Ағаш өңдеу, целлюлоза-қағаз өнеркәсібінің машиналары мен		

	жабдықтары	20	20
9	Полиграфия өнеркәсібінің машиналары мен жабдықтары	15	15
10	Жеңіл өнеркәсіп машиналары мен жабдықтары	20	20
11	Тамақ, балық, ет және сүт өнеркәсібінің жабдықтары	20	20
12	Сауда және қоғамдық тамақтандыру машиналары мен жабдықтары	5	5
13	Көлік, машиналар мен механизмдер шығаруға арналған жабдықтар	20	20
14	Ауылшаруашылық тракторлары, машиналары мен жабдықтары	20	20
15	Құю өндірісіне арналған машиналар мен жабдықтар, абразив және алмас өндірісінің жабдықтары	20	20
16	Коммутацияларды және деректерді берудің цифрлық электронды жабдығы, сан жүйелерінің, оларды берудің жабдықтары, сандық өлшегіш байланыс техникасы	25	
17	Спутник, ұялы байланыс, радиотелефон, пейджинг және транкинг байланысы жабдықтары	15	
18	Беру жүйелері коммутацияларының ұқсас жабдықтары	10	
19	Киностудиялардың мамандандырылған жабдықтары, медициналық және микробиологиялық өнеркәсіп жабдықтары	8	
20	Өзге де салалардың машиналары мен жабдықтары	10	

ҮІ Басқа да машиналар мен жабдықтар
(ұшқыр көлікті қоспағанда)

1	Өнеркәсіптік тракторлар	20	20
2	Темір кескіш жабдықтар	15	15

3	Компрессорлық машиналар мен жабдықтар	15	15
4	Ұста-пресс жабдықтары	15	15
5	Сорғылар	20	20
6	Көтеру-көлік, тиеу-түсіру машиналары мен жабдықтары, жер қазу, карьерлік және жол-құрылыс жұмыстарына арналған машиналар мен жабдықтар	15	15
7	Тіреу жұмыстарына арналған машиналар мен жабдықтар, уату-тарту, сұрыптау, байыту жабдықтар	20	20
8	Су асты-техникалық жұмыстарына арналған машиналар мен жабдықтар	20	20
9	Электрмен дәнекерлеуге және кесуге арналған машиналар мен жабдықтар	10	10
10	Технологиялық процестерге арналған барлық түрдегі ыдыстар	8	8
11	Өзге де машиналар мен жабдықтар	10	

ҮІІ Ұшқыр көлік

1	Темір жол жылжымалы тіркемесі	15	15
2	Теңіз, өзен флоты, балық өнеркәсібі флоты	10	
3	Автомобиль көлігінің жылжымалы тіркемесі, өндіріс көлігі (жеңіл автомобильдер мен таксиді қоспағанда)	10	
4	Жеңіл автомобильдер мен такси	7	
5	Магистральдық өткізгіш құбырлар	15	15
6	Коммуналдық көлік	10	10
7	Әуе көлігі	15	15
8	Өзге де көлік құралдары	7	

ҮІІІ Компьютерлер, жер-жердегі құрылғылар мен деректерді өңдеу жөніндегі

жабдықтар

1	Компьютерлер	30
2	Жер-жердегі құрылғылар мен деректерді өңдеу жөніндегі жабдықтар	20

IX Басқа топтарға енгізілмеген тіркелген активтер

1	Көпжылдық екпелер	8
2	Материалдық емес активтер	15
3	Офис жиһазы	10
4	Аспаптар, өндірістік және шаруашылық мүкәммал мен керек-жарақтар	8
5	Көшіру-көбейту техникасы	15
6	Өлшеуіш және реттегіш приборлар және құрылғылар, зертханалық жабдықтар	10
7	Тағы басқалар	7

2. Егер есепті кезең ай (тоқсан болып) табылатын болса, амортизациялық аударымдардың нормасы мынадай формула бойынша анықталады:

$n = (1 - (1 - 0,01N)^{1/t}) \times 100$, мұнда

n - амортизацияның ай сайынғы (тоқсан сайынғы) нормасы;

N - амортизацияның жылдық нормасы;

t - салық жылындағы есепті кезеңдердің саны.

3. Пайдалануға берілген жаңа машиналар мен жабдықтар бойынша бірінші салық жылында салық төлеуші, аталған тіркелген активтерді кәсіпкерлік қызметінде кемінде үш жыл пайдалану шартымен осы баппен белгіленген көтеріңкі нормалар бойынша амортизациялық аударымдарды қосымша есептеуге құқылы.

Оларды үш жылдық кезең аяқталғанға дейін іске асырған жағдайда жүргізілген шегерім есепті кезеңдегі шегерімдерді кеміту есебінен өтеледі.

Бұл норманы табиғи монополистер салық салу және босаған қаражатты

күрделі салымдарды қаржыландыруға пайдалану мақсатында анықталатын таза табыс болған кезде қолданады.

20-5-бап. Тіркелген активтердің қалдық құнын анықтау

1. Белгілі бір уақыт сәтінде тіркелген активтердің қалдық құны мынадай формула бойынша анықталады:

$$s = S (1 - 0,01n)^t, \text{ мұнда}$$

s - белгілі бір уақыт сәтіндегі тіркелген активтердің қалдық құны;

S - 2-тармақтың ережесін ескере отырып, ішкі топтың құндық балансына енгізілген тіркелген активтің құны;

n - амортизациялық аударымдардың қолданылатын нормасы;

t - тіркелген активті ішкі топтың құндық балансына енгізу сәтінен бастап өткен есепті кезеңдердің саны.

2. Егер негізгі құрал-жабдықтар қандай да болмасын белгілі бір ішкі топтың құрамына енгізілген күнінен бастап олардың қалдық құнын айқындау сәтіне дейін оларды қайта бағалау жүргізілген болса, белгілі бір уақыт сәтіндегі негізгі құрал-жабдықтардың қалдық құны мынадай тәртіппен анықталады:

а) осы баптың 1-тармағына сәйкес негізгі құрал-жабдықтарды тиісті ішкі топтың құндық балансына енгізілген сәтінен бастап қайта бағалауды жүзеге асыру сәтіне дейінгі кезеңдегі негізгі құрал-жабдықтардың қалдық құнын анықтау;

б) осы тармақтың а) тармақшасына сәйкес есептелген негізгі құрал-жабдықтардың қалдық құнын салықтық мақсаттарда қолданылатын негізгі құрал-жабдықтардың құнын арттыру индексіне көбейту арқылы негізгі құрал-жабдықтардың қайта бағалау сомасын анықтау;

в) осы баптың 1-тармағына сәйкес белгілі бір уақыт сәтіндегі негізгі құрал-жабдықтардың қалдық құнын анықтау керек. Бұл ретте, S -ті осы тармақтың б) тармақшасына сәйкес анықталған қайта бағалау сомасына арттырылған, осы тармақтың а) тармақшасына сәйкес есептелген қалдық құн деп ұғынған жөн.

20-6-бап. Тіркелген активтер бойынша басқа да шегерімдер

1. Егер шығып қалған тіркелген активтердің құны салық жылының аяғындағы ішкі топтың құндық балансынан артып кеткен болса, арту мөлшері салық төлеушінің

жиынтық жылдық табысына енгізуге жатады. Бұл ретте салық жылының аяғындағы осы ішкі топтың құндық балансы нөлге тең болып қалады.

2. Ішкі топтың барлық тіркелген активтері шығып қалған кезде есептік кезең аяғындағы осы ішкі топтың құндық балансы шегерімге жатқызылады.

3. Егер осы Заңның 20-5-бабына сәйкес анықталған тіркелген активтің қалдық құны есептік кезең аяғында оның бастапқы құнының кемінде 5 процентін құраған жағдайда, салық төлеушілер мұндай тіркелген активтің қалдық құнын шегерімге жатқызуға құқылы.

20-7-бап. Жалгерлік, лизинг шарттарымен берілетін (алынатын) тіркелген активтер

1. Ағымдағы жалгерлік шарттарымен берілген (алынған) тіркелген активтердің құны жалға берушінің топтарының құндық балансында есепке алынады.

2. Лизингке (лизинг бойынша) берілген (алынған) тіркелген активтердің құны лизинг алушы топтарының құндық балансында есепке алынады.

Бұл ретте, лизинг берушінің тиісті ішкі тобының құндық балансы лизингке берілген тіркелген активтердің құнына кемітілуі тиіс.

20-8-бап. Негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау

1. Салық төлеуші салық салу мақсатында бухгалтерлік есепті жүзеге асыру шартымен негізгі құрал-жабдықтарға дербес қайта бағалау жүргізуге құқылы.

Бұл ретте, салық салу мақсатында қолданылатын негізгі құрал-жабдықтар құнының арту индексі бухгалтерлік есепте тиісті негізгі құрал-жабдықтарға қайта бағалауды жүзеге асыру кезінде пайдаланылған коэффициенттерден артып кетпеуге тиіс.

2. Уәкілетті орган белгілейтін негізгі құрал-жабдықтар құнының арту индексі қолдана отырып есептелген сомалар шегінде негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау салық жылының басында жүргізіледі.

Негізгі құрал-жабдықтар құнының арту индексі салық жылының басындағы ішкі топтардың құндық балансына қолданылады.

Негізгі құрал-жабдықтардың жекелеген объектілері бойынша қайта бағалауды жүзеге асырған кезде негізгі құрал-жабдықтар құнының арту индексі тиісті негізгі құрал-жабдықтардың қалдық құнына қолданылады.

3. Осы баптың 2-тармағында аталған сомадан тыс жүргізілген қайта бағалау салық төлеушінің қалауы бойынша салық жылы ішінде теңдей бөліктермен жүргізіледі.

Бұл ретте бухгалтерлік есепте уәкілетті орган белгілейтін негізгі құрал-жабдықтар құнының арту индексі қолдана отырып есептелген қайта бағалау сомасынан тыс алынған негізгі құрал-жабдықтарды жете бағалау сомасына жете бағалаудың 15

проценттік ставкасы бойынша табыс салығы салынады.

Табыс салығын төлеу жете бағалау өткізілген кезден бастап келесі ай ішінде жүргізіледі.

Жете бағалау сомасы негізгі құрал-жабдықтардың баланстық құны және негізгі құрал-жабдықтар құнының арту индексі қолданылып есептелген негізгі құрал-жабдықтардың құны арасындағы айырмашылық ретінде айқындалады.

4. Осы баптың 2-тармағында көрсетілген артық сомаларды қайта бағалау нәтижесінде есептелген амортизациялық аударымдар шегерілімдеріне жатқызудан салық төлеуші есептік кезең ішінде шеккен зияндар салық салу мақсатында есептелмейді.

5. Табиғи монополистердің негізгі құрал-жабдықтарды қайта бағалау табиғи монополиялар субъектілерінің қызметін реттеуші уәкілетті мемлекеттік органның келісімі бойынша жүргізіледі.

6. Құрылысы Қазақстан Республикасының мемлекеттік (үкіметтік) кепілдігімен қамтамасыз етілген заем қаражатымен жүзеге асырылған, үйлердің құнын шетелдік валютада теріс бағамдық айырмашылық сомасына қайта бағалау сомасы салық төлеушінің жиынтық жылдық табысына енгізілмейді.

20-9-бап. Тіркелген активтерді сатып алуға, сондай-ақ меншікті құрылысқа алынған кредиттер (заемдар) үшін сыйақы (мүдде)

1. Құрылыс жүргізу кезеңінде алынған кредиттер (заемдар) үшін сыйақыны (мүддені) қоспағанда, тіркелген активтерді сатып алуға алынған кредиттер (заемдар) үшін сыйақы (мүдде) осы Заңның 16-бабында белгіленген тәртіппен шегерімге жатады.

2. Лизингке алынған мүлік үшін сыйақы (мүдде) осы мүліктің құнын арттыруға жатады.

3. Меншікті құрылыс жүргізу кезінде алынған кредиттер (заемдар) үшін сыйақы (мүдде) құрылыс объектісінің құнына енгізіледі және амортизациялық аударымдарды есептеу арқылы шегерімге жатқызылады.

Құрылыс аяқталғаннан кейін төленген кредиттер (заемдар) үшін алынған сыйақы (мүдде) осы Заңның 16-бабына сәйкес шегерімге жатқызылады."

8. 21-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"21-бап. Жөндеуге жұмсалатын шығыстар бойынша шегерімдер

1. Шегерім осы ішкі топқа кіретін негізгі құралдарды жөндеуге жұмсалатын

шығыстар бойынша әрбір ішкі топқа қатысты рұқсат етіледі.

2. Әрбір ішкі топ бойынша негізгі құралдарды жөндеуге жұмсалатын шығыстар сомасы ішкі топтың салық жылының аяғындағы құндық балансының 15 проценті шегінде шегеріледі. Аталған шектен асатын сома ішкі топтың құндық балансын арттырады.

Егер салық төлеуші өзге есепті кезенді (ай, тоқсан) қолданатын болса, жөндеуге жұмсалатын шығыстар ішкі топтың есепті кезеңнің аяғындағы құндық балансына қарай анықталады.

3. Республикалық және жергілікті бюджеттерден алынған субсидиялардың есебінен жүргізілген жөндеуге жұмсалатын шығыстар шегерімге жатпайды және ішкі топтардың құндық балансын арттырмайды.

4. Егер тіркелген активтердің есебі салық салу мақсатында әрбір объекті бойынша жүргізілген жағдайда, осы баптың 2-тармағында белгіленген шектен тыс жөндеуге жұмсалатын шығыстар жөндеуге шығыстар жұмсалған тиісті негізгі құрал-жабдықтардың құнын арттыруға жатқызылады."

9. 23-баптың 1-тармағының бірінші бөлігінде "осы Заңның 20-бабының 3-тармағында белгіленген 2-топтың негізгі құрал-жабдықтары" деген сөздер "25 процент мөлшеріндегі" деген сөздермен ауыстырылсын;

10. 24-бап алып тасталсын;

11. 27-бап мынадай мазмұндағы үшінші бөлікпен толықтырылсын:

"Осы баптың жоғарыда аталған ережелері осы Заңның 20-8-бабының 2-тармағында көрсетілген артық сомаларды қайта бағалау нәтижесінде есептелген амортизациялық аударылымдар шегерілімдеріне жатқызудан есепті кезең ішінде келген зияндарға қолданылмайды."

12. 34-бапта:

1-тармақта:

1-1) тармақшаның екінші және үшінші абзацтарындағы "30" деген цифр "51" деген цифрмен ауыстырылсын.

8) тармақшадағы "жаңа технологиялық жабдықтар" деген сөздер "негізгі құралдар" деген сөздермен ауыстырылсын;

8-тармақтың екінші абзацындағы "нақты мерзімдері" деген сөздерден кейін "және мөлшері" деген сөздер алып тасталсын.

13. 42-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"42-бап. Тауар-материалдық қорларды есепке алу тәртібі

Салық мақсаттары үшін тауар-материалдық қорларды есепке алу бухгалтерлік есеп бойынша ережелерге сәйкес жүргізіледі."

14. 43-бапта:

атауында және мәтін бойынша "(қаржылық жалдау)" деген сөздер алып тасталсын;

1-тармақ мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Бұл ретте лизингке (лизинг бойынша) берілген (алынған) негізгі

құрал-жабдықтардың құны лизинг шартымен анықталады.";

2-тармақтың 2) тармақшасындағы "немесе жалға беру аяқталғаннан кейін белгіленген бағамен" деген сөздер алып тасталсын.

15. 45-бапта:

атауында және мәтіні бойынша "ұзақ мерзімді" деген сөздер "тіркелген" деген сөздермен ауыстырылсын;

1-тармақтағы "(инфляцияға арналған түзетуді ескере отырып)" деген сөздер алып тасталсын.

16. 46-бапта:

атауы мен мәтіні бойынша "ұзақ мерзімді" деген сөздер тиісінше "тіркелген" деген сөздермен ауыстырылсын;

1-тармақтың екінші бөлігі алып тасталсын.

17. 50-баптың 4-тармағында:

1-тармақша: "төлем жасалған ай аяқталғаннан кейін" деген сөздерден

кейін ", шаруа (фермер) қожалықтарын қоспағанда," деген сөздермен толықтырылсын;

Мынадай мазмұндағы абзацпен толықтырылсын:

"шаруа (фермер) қожалықтары жалдамалы қызметкерлердің табыстарынан ұсталатын салық сомасын бірыңғай жер салығын төлеу үшін белгіленген мерзімде енгізеді.";

мынадай мазмұндағы 3-1) тармақшамен толықтырылсын:

"3-1) Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан тұрақты мекемелер және (немесе) Қазақстан Республикасының резиденттері шегерімге жатқызатын қазақстандық кіріс көзінен алынатын табыстар оларды шегерімге жатқызған сәтте төленген болып есептеледі;".

18. III бөлім мынадай редакцияда жазылсын:

"III Бөлім. Қосылған құнға салынатын салық

10-тарау. Қосылған құнға салынатын салық жөніндегі жалпы ережелер

53-бап. Қосылған құнға салынатын салық ұғымы

Қосылған құнға салынатын салық дегеніміз тауарлар (жұмыстар мен қызметтер) өндірісі мен айналымы процесіне қосылған құн өсімінің бір бөлігінің бюджетке аударымы, сондай-ақ Қазақстан Республикасының аумағына тауар импорттау кезінде жасалатын аударым.

Бюджетке төлеуге жататын қосылған құнға салынатын салық сатылған тауарлар, орындалған жұмыстар, көрсетілген қызметтер үшін есептеліп қосылған құнға салынатын салық сомасы мен сатып алынған тауарлар, орындалған жұмыстар немесе көрсетілген қызметтер үшін төленуге тиіс қосылған құнға салынатын салық сомасының арасындағы айырма ретінде анықталады.

53-1-бап. Қосылған құнға салық салу объектісі

1. Салық салынатын айналым мен салық салынатын импорт қосылған құнға салық салу объектісі болып табылады.

2. Салықтан босатылған және меншікті өндірісінің мұқтажы үшін жүзеге асырылатыннан басқа, Қазақстан Республикасының аумағында сатылатын тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сату жөніндегі айналым, сондай-ақ Қазақстан Республикасы қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттарда көзделген ережелерге сәйкес анықталатын айналым салық салынатын айналым болып табылады.

3. Салық салудан босатылғандарды қоспағанда, импортталатын тауарлар салық салынатын импорт болып табылады.

54-бап. Салық төлеушілер

1. Заңды тұлға құрмай кәсіпкерлік қызметті жүзеге асырушы заңды және жеке тұлғалар, сондай-ақ осы Заңның 53-1-бабына сәйкес салық салу объектілері бар тұрақты мекеме арқылы қызметін жүзеге асырушы Қазақстан Республикасының резидент еместері қосылған құнға салынатын салық төлеушілер болып танылады.

2. Меншікті өндірісіндегі өнімдерді (жұмыстарды, қызметтерді) сату жөніндегі бірыңғай жер салығын төлеушілер болып табылатын тұлғалар қосылған құнға салынатын салық төлеушілерге жатпайды.

Бірыңғай жер салығын төлеушілер болып табылатын тұлғалар меншікті емес өндірісі өнімдерін (жұмыстарды, қызметтерді) сату кезіндегі қосылған құнға салынатын салық төлеуді осы Заңға сәйкес жүзеге асырады.

3. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі салық төлеушінің өтініші бойынша заңды тұлғаның бөлімшелерін қосылған құнға салынатын салықты дербес төлеушілер ретінде қарай алады.

4. Қазақстан Республикасының кеден заңдарына сәйкес Қазақстан Республикасының аумағына осы тауарларды импорттайтын заңды тұлғалар, олардың филиалдары мен өкілдіктері, жеке тұлғалар мен резидент еместер импортталатын тауарларға қосылған құнға салық төлеушілер болып табылады.

5. Тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) Қазақстан Республикасының аумағында Қазақстандық көзден кіріс алатын резидент еместер (Қазақстан Республикасында тұрақты мекеме арқылы қызметін жүзеге асыратындардан басқа) сатқан кезде қосылған құнға салынатын салықты Қазақстан Республикасының резиденттері, сондай-ақ аталған резидент еместермен есеп айырысуды Қазақстан Республикасында тұрақты мекеме арқылы қызметін жүзеге асыратын резидент еместер толық мөлшерінде төлейді.

55-бап. Халықаралық шарттар

Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шарттарға сәйкес қосылған құнға салынатын салықты есептеудің өзге де тәртібі белгіленуі мүмкін.

Егер Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шарттарда жұмыстардың (қызметтердің) экспорты мен импортына салық салу көзделсе, осы Заңның 58 және 70-1-баптарында көзделген ставкалар тиісінше қолданылады.

11-тарау. Салық салынатын айналымды анықтау

56-бап. Салық салынатын айналымның мөлшері

1. Салық салынатын айналымның мөлшері қолданылатын бағалар мен тарифтерге сүйеніп, оларға қосылған құнға салынатын салықты енгізбей сатылған тауарлардың (жұмыстардың, қызметтердің) құны негізінде, бірақ сауда-делдалдық қызмет үшін оларды сатып алу бағасынан төмен болмайтындай етіп анықталады.

2. Тауарларды (жұмыстардың, қызметтердің) айырбастау кезінде немесе оларды өтемсіз берген кезде салық салынатын айналым, айырбастау немесе беру кезінде салық төлеушіде қалыптасқан қосылған құнға салынатын халықты оларға енгізбей, бағалар деңгейін негізге ала отырып, бірақ осы баптың 9-тармағына сәйкес белгіленетін іс жүзіндегі қалыптасқан шығындардан төмен болмайтындай етіп анықталады.

3. Берілетін тауарлардың (жұмыстардың, қызметтердің) құнына жалақы мен басқа да төлемдер заттай түрде төленген жағдайда осы Заңның 62-бабында көзделген ставкалар бойынша есептеліп, қосылған құнға салынатын салық сомасы енгізіледі.

4. Егер тауарлар (жұмыстар, қызметтер) салық төлеушіге оның кәсіпкерлік мақсаты үшін жеткізілсе, бірақ салық төлеуші немесе өзге де тұлғалар жеке мақсаттарына өтемсіз пайдаланған болса, онда мұндай тауарлардың (жұмыстардың, қызметтердің) құны салық салынатын айналым ретінде қаралады.

5. Негізгі құрал-жабдықтарды қоса алғанда, тауарлар бүлінген, жойылған кезде (осы Заңның 64-бабына сәйкес қосылған құнға салынатын салық бойынша есепке алу көзделмеген тауарларды, сондай-ақ табиғи сипаттағы төтенше жағдайлар нәтижесінде пайда болған жағдайларды қоспағанда) осы тауарлардың құны салық салынатын айналым ретінде қарастырылады.

Осы Заңның 64-бабына сәйкес қосылған құнға салынатын салық бойынша есепке алу көзделмеген тауарларды бүлдірген, жоғалтқан кезде олардың есепке алу құны қосылған құнға салынатын салық салуға жатпайды.

6. Тауарларды сауда-делдалдық қызмет бойынша экспортқа сатқан кезде сату бағасы мен сатып алу бағасының арасындағы айырма Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асырылатын осындай тауарларды сату кезінде қолданылатын осы Заңның 62-бабында белгіленген ставкалар бойынша салық салуға жатады.

7. Қосылған құнға салынатын салықты төлеуші таратылған жағдайда оның тауарларының қалдығы, оның ішінде осы Заңның 64-бабына сәйкес есепке алу көзделген қосылған құнға салынатын салықпен бірге бұрын сатып алынған негізгі құрал-жабдықтар бюджетпен есеп айырысу мақсатында салық салынатын айналым ретінде қарастырылады.

8. Қосылған құнға салынатын салықпен бірге бұрын сатып алынған қосылған құнға салынатын салық бойынша есепке алу көзделмеген тауарларды сату кезінде салық салынатын айналым сатып алу құны мен есепке алу құнының арасындағы айырма түрінде алынған табыс болып табылады. Бұл орайда есептеу құны деп тауарлардың баланстық құны түсініледі.

9. Осы баптың 3-5, 7-тармақтарында көзделген жағдайлардағы салық салынатын айналымның мөлшері қолданылатын бағалар мен тарифтерге сүйеніп, бірақ іс жүзінде қалыптасқан шығындардан кем болмайтындай етіп анықталады.

Осы баптың мақсаты үшін салық төлеушінің іс жүзінде қалыптасқан шығындарына тауарлардың (жұмыстардың, қызметтердің) өзіндік құны, сондай-ақ салық төлеушінің кәсіпкерлік қызметімен байланысты ол бойынша жеткізушілер қосылған құнға салынатын салық сомасын көрсете отырып шот-фактурасын табыс еткен және ол бойынша қосылған құнға салынатын салық сомасы осы Заңға сәйкес есепке алуға жатқызылған шығындары енеді.

10. Осы Заңның 75-бабына сәйкес акциздерді төлеуші болып табылатын салық төлеушілердегі акцизделетін тауарлар бойынша акциз сомасының салық салынатын айналымына, ол бойынша акцизді төлеу жөнінде пайда болатын міндеттемелер енгізілмейді.

56-1-бап. Құрылыс, құрылыс-монтаж, жөндеу-құрылыс жұмыстарын жүзеге асыру кезіндегі салық салынатын айналымды анықтау

1. Үйді тұрғызу және жөндеу жөніндегі құрылыс, құрылыс-монтаж, жөндеу-құрылыс жұмыстарын жүзеге асыру кезіндегі салық салынатын айналым орындалған және тапсырысшы ақы төлеуге қабылдаған жұмыстардың құны болып табылады.

2. Меншікті өндірістік мұқтаждары үшін шаруашылық әдіспен орындалған құрылыс, құрылыс-монтаж және жөндеу-құрылыс жұмыстарын жүзеге асыру кезінде пайдаланылған тауарлар, жұмыстар және қызметтер бойынша бұрын есепке алуға жатқызылған қосылған құнға салынатын салық сомасы есептен шығарылуға құрылыстың немесе объектінің құнын өсіруге жатқызылады. Аталған салық сомаларын есептен шығару құрылыс, құрылыс-монтаж және жөндеу-құрылыс жұмыстарын жүзеге асыруға арналған тауарлардың, жұмыстар мен қызметтердің берілу шамасына қарай жүргізіледі.

Шаруашылық әдіспен салынған объекті іске асырылған жағдайда бұрын объектінің құнын өсіруге жатқызылған қосылған құнға салынатын салық сомасы растайтын құжаттар бар болған жағдайда, оның құнынан шығарылып тастауға және есепке алуға жатқызылады.

56-2-бап. Тасымалдауды жүзеге асыру кезінде салық салынатын айналымды анықтау

1. Тасымалдауды жүзеге асырушы салық төлеушілерде жол жүру билеттерін сату кезінде салық салынатын айналымға осындай салық төлеушілердің өз күшімен көрсететін тасымалдау бойынша қызметтер бөлігіндегі билеттер құны енгізіледі.

Жасалған шарттар бойынша басқа тасымалдаушылардың жол жүру билеттерін сату кезінде салық салынатын айналым билеттерді сату жөніндегі қызметтердің құны негізінде анықталады. Тасымалдаудың өз құны осы тасымалдауды тікелей жүзеге асыратын салық төлеушінің салық салынатын айналымына енгізіледі.

2. Тасымалдауды тікелей жүзеге асырмайтын көліктік-экспедиторлық қызметтер көрсететін салық төлеушілерде тасымалдау құны салық салынатын айналымға енгізілмейді.

56-3-бап. Туристік қызметтерді көрсету кезінде салық салынатын айналымды анықтау

1. Қазақстан Республикасының аумағында туристік қызметтер көрсететін және бағыттар бойынша жолдамалар сататын салық төлеушілерде жолдама құны салық салынатын айналым болып табылады.

2. Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерде туристердің болуына байланысты туристік қызметтер көрсететін және бағыттар бойынша жолдамалар сататын салық төлеушілерде Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерде туристерге қызмет көрсету жөнінде шетелдік әріптестер атқаратын жолаушылар мен жүктерді тасымалдау құнынан және қызметтердің құнынан басқа, осындай жолдамалар құны салық салынатын айналым болып табылады.

56-4-бап. Алыс-беріс шикізаты мен материалдарынан өнім дайындау кезінде салық салынатын айналымды анықтау

1. Алыс-беріс шикізаты мен материалдарынан өнім дайындау кезіндегі салық салынатын айналым оларды қайта өңдеу (өңдеу, жөндеу) жөніндегі қызметтердің (жұмыстардың) құны болып табылады.

Егер олар Қазақстан Республикасының кеден заңдарына сәйкес "Кеден аумағынан тыс жерлерде тауарларды қайта өңдеу" режимінде әкетілген жағдайда Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерде қайта өңдеуге (өңдеу, жөндеу) әкетілген алыс-беріс шикізаты мен материалдары салық салынатын айналымға енгізілмейді.

Кеден аумағынан тыс жерлерде тауарларды қайта өңдеу режимі тауарлар экспорты режиміне өзгерген жағдайда, бұрын әкетілген шикізаттар мен материалдар немесе олардың қайта өңделген өнімдері осы Заңға сәйкес салық салынатын айналымға енгізіледі.

2. Алыс-беріс шикізаты мен материалдарынан жасалған тауарларды қайта өңдеу (өңдеу, жөндеу) жөніндегі қызметтер (жұмыстар) төленген жағдайда осы тауарлардың құны салық салынатын айналымға енгізіледі.

56-5-бап. Көп айналымды ыдысты пайдалану кезінде салық салынатын айналымды анықтау

1. Егер дайын өнім салынатын ыдыстың құны осы ыдысты сатып алу құнына тең кепіл баға болып табылса, көп айналымды ыдысты пайдаланатын тауарларды сатуды жүзеге асыратын салық төлеушілерде ыдыс құны салық салынатын айналымға енгізілмейді.

2. Көп айналымды емес ыдыс құны салық салынатын айналымға енгізіледі.

56-6-бап. Кепіл мүлікті сату кезіндегі салық салынатын айналымды анықтау

1. Кепіл беруші кепіл ұстаушыға кепіл мүлікті (тауарларды) беру кезінде кепіл берушідегі салық салынатын айналым мөлшері заемға алынған қаражат мөлшері негізге алына отырып анықталады.

2. Кепіл мүлікті (тауарларды) сату кезінде кепіл ұстаушыдағы салық салынатын айналым мөлшері сатылатын мүліктің құны негізінде, бірақ кепіл беруші кепіл ұстаушыға оны берген құнынан төмен болмайтындай етіп анықталады. Аталған мүлікті сатып алу құны ол бойынша есептелетін сыйақы (мүдде) есепке алынбай, берілген заем қаражаты құнының мөлшері негізге алына отырып анықталады.

56-7-бап. Жылуды, электр энергиясын, су мен газды өндіру, бөлу және тасымалдау жөніндегі қызметтер бойынша, сондай-ақ машина жасау, химия өнеркәсібі мен резеңке және пластмасса бұйымдары өндірісі өнімдерін өндіру және сату жөніндегі салық салынатын айналымды анықтау

1. Жылуды, электр энергиясын, су мен газды өндіру, бөлу және тасымалдау жөніндегі қызметтер бойынша салық салынатын айналымға олар бойынша төлем жасалған сату жөніндегі айналымдар, сондай-ақ олар сатылған сәттен бастап 60 күн өткен айналымдар енгізіледі.

2. Машина жасау, химия өнеркәсібі мен резеңке және пластмасса бұйымдары өндірісі өнімдерін өндіру және сату жөніндегі салық салынатын айналымға олар бойынша төлем жасалған сату жөніндегі айналымдар, сондай-ақ олар сатылған сәттен бастап 90 күн өткен айналымдар енгізіледі.

56-8-бап. Салық салынатын айналымды өзгерту

1. Сатылған тауарлар (жұмыстар, қызметтер) құны өзгерген жағдайда, тиісінше салық салынатын айналымның мөлшері өзгертіледі.

Салық төлеушіде салық салынатын айналымды өзгерту жеткізілген тауарлар (жұмыстар, қызметтер) үшін төлем алынған сәтте де жүргізіледі, бұған шетелдік валютамен осындай төлем алынған жағдайлар қосылмайды.

2. Салық салынатын айналымды азайту жағына өзгертуге жол берілмейді.

57-бап. Қосылған құнға салынатын салықтан

босатылған айналымдар

1. Мынадай тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сату жөніндегі айналымдар қосылған құнға салынатын салықтан босатылады:

1) салынған объектіні бастапқы сатуды, қонақүйлерде тұрғаны үшін ақы төлеуді қоспағанда, үйлер мен үй-жайларды сату және (немесе) жалға беру жөніндегі;

2) автомобильдерді немесе көлік құралдарын қойғаны және сақтағаны үшін берген учаскеге ақы төлеуді қоспағанда, жерді иелену мен пайдалану құқығын сату және (немесе) жер учаскелерін жалға беру жөніндегі;

3) сейфтік операцияларды, банкноттарды, монеталар мен құндылықтарды қайта жіберуді, сондай-ақ бағалы қағаздарды сақтау жөніндегі қызметтерді қоспағанда, қаржы қызметтері;

4) почта маркалары (коллекциялықтан басқа), таңбаланған конверттер мен открыткалар, акциздік алым маркалары;

5) егер олар балаларды, қарттарды және мүгедектерді қорғау және әлеуметтік қамсыздандыру жөніндегі қызметтерді, мәдениет, ғылым, дене шынықтыру мен спорт салаларындағы қызметтерді көрсетумен, діни ұйымдардың жоралғылар мен рәсімдер өткізуімен байланысты болса, коммерциялық емес ұйымдар жүзеге асыратын жұмыстар мен қызметтер;

6) уәкілетті мемлекеттік органдар орындап, оларға байланысты мемлекеттік баж алынатын қызметтер;

7) жерлеу-ғұрыптық қызметтер, бейіттер мен крематорийлер қызметтері;

8) геологиялық барлау және геологиялық іздестіру жұмыстары;

9) лотерея билеттерін сату жөніндегі қызметтерді қоспағанда, оларды сату жөніндегі айналымдар;

10) Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі жүзеге асыратын тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сату жөніндегі айналымдар;

11) халықаралық тасымалдауларға байланысты жүзеге асырылатын жұмыстар мен қызметтер;

12) Қазақстан Республикасы Мүгедектері ерікті қоғамының, Асырауында балалары бар мүгедек әйелдердің "Бибі-Ана" республикалық қоғамының, Қазақ зағиптар қоғамының, Қазақ саңыраулар қоғамының тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сату жөніндегі айналымы (сауда-делдалдық қызметтен және акцизделетін тауарларды өндіру мен сату жөніндегі айналымдардан түскен тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сату жөніндегі айналымдардан басқа), сондай-ақ, егер осындай ұйымдар мынадай шарттарға сәйкес келсе, олардың өндірістік ұйымдары:

мүгедектер осындай өндірістік ұйымдар қызметкерлері жалпы санының кем дегенде 51 процентін құраса;

мүгедектердің еңбегіне ақы төлеу қоры жалпы еңбекке ақы төлеу қорының кем

дегенде 51 процентін құраса;

осы тармақшада аталған қоғамдардың меншігі болып табылатын және толығымен солардың қаражаты есебінен құрылған болса;

алынған табыстар оларды құрған қоғамдардың жарғылық мақсаттарын іске асыруға жұмсалса;

13) мемлекеттік меншікті жекешелендіру;

14) жарғылық капиталға жарналар;

15) уәкілетті мемлекеттік орган пайдалануға рұқсат еткен мектеп оқулықтарын және мектеп оқу құралдарын, балалар әдебиетін, сондай-ақ арнаулы орта және жоғары оқу орындарына арналған оқу құралдарын шығару және (немесе) сату жөніндегі айналымдар;

16) "SOS-Қазақстанның балалар қалашықтары" қорын ұйымдастырумен, салумен және олардың жұмыс істеуімен байланысты қызметті жүзеге асыру үшін Қазақстан Республикасы резиденттері сатып алатын және көрсететін тауарлар (жұмыстар, қызметтер);

17) газет және журнал өнімдерін шығару және (немесе) сату жөніндегі айналымдар;

18) дәрі-дәрмектер-субстанцияларды, соның ішінде дәріхана ішінде дайындалатындарын; дәрілік заттарды; протез-ортопедия бұйымдарын; дәрілік заттар өндірісі үшін материалдарды; медициналық мақсаттағы бұйымдарды және медициналық техниканы, сондай-ақ оларды шығаруға арналған материалдарды және жиынтықтаушы заттарды қоса алғанда, дәрілік заттарды сату жөніндегі айналымдар.

Салықтан босатылатын дәрілік заттардың, протез-ортопедия бұйымдарының, медициналық мақсаттағы бұйымдардың және медициналық техниканың, сондай-ақ материалдардың және олардың өндірісіне арналған жиынтықтағыштардың тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді.

19) Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің түзеу мекемелері, қылмыстық-атқару жүйесі түзеу мекемелерінің республикалық мемлекеттік кәсіпорындары жүзеге асыратын өздері өндірген тауарды (жұмыстарды, қызметтерді) сату жөніндегі айналым;

20) мектеп жасына дейінгі балалар, орта, арнаулы орта және жоғары білім беру саласында заңды тұлға құрмай, білім беру қызметін жүргізу құқығына лицензиясы бойынша кәсіпкерлік қызметпен айналысатын заңды тұлғалар, сондай-ақ жеке тұлғалар жүзеге асыратын білім беру қызметін көрсету жөніндегі айналымдар;

21) заңды тұлға құрмай, медициналық қызмет көрсету құқығына лицензиясы бойынша кәсіпкерлік қызметпен айналысатын заңды тұлғалар, сондай-ақ жеке тұлғалар жүзеге асыратын, косметологиялық қызметті қоспағанда, медициналық қызмет көрсету жөніндегі айналымдар;

22) Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мемлекеттік кәсіпорындары әскери бөлімдер үшін жүзеге асыратын коммуналдық қызметтер көрсету жөніндегі

айналымдар;

23) осы Заңның 61-бабында аталғандардан басқа, тазартылған бағалы металдар - алтын мен платинаны сату жөніндегі айналым;

24) мемлекеттер, мемлекет үкіметтері және халықаралық ұйымдар желісі бойынша берілетін грант қаржылары есебінен жүзеге асырылатын тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сату жөніндегі айналымдар;

25) "Байқоңыр" кешені объектілерінің мүлкі негізінде құрылған республикалық мемлекеттік кәсіпорын көрсететін қызметтер;

26) анықтау, алдын ала тергеу органдарында және соттарда жеке және заңды тұлғалардың өкілі болу және оларды қорғау жөніндегі қызметтер.

2. Егер салық төлеуші жұмыс істеп тұрған кәсіпорынды немесе кәсіпорынның дербес жұмыс істейтін бөлігін басқа салық төлеушіге берген (сатқан) жағдайда, онда мұндай беру (сату) қосылған құнға салынатын салықтан босатылады. Осы ереже жер қойнауын пайдалануға келісім-шартпен берілетін құқықты басқа салық төлеушіге беруге де қолданылады.

12-тарау. Нөлдік ставка бойынша салық салынатын айналымдар

58-бап. Тауарлар экспорты

1. Осы баптың 5-тармағында көзделген жағдайларды, сондай-ақ Қазақстан Республикасына тауарлар экспорты кезінде қосылған құнға салынатын салық ескерілген бағаны қолданатын мемлекеттерге тауарлар экспорты жағдайларын қоспағанда, тауарлар экспортына нөлдік ставка бойынша салық салынады.

2. Мыналар экспортталатын тауарларды растау болып табылады:

1) экспортталатын тауарлар жеткізіліміне арналған келісім-шарт (шарт);

2) тауарларды экспорт режимінде шығаруды жүзеге асырған кеден органының және қызмет аймағында тауар сол арқылы Қазақстан Республикасының кеден аумағынан тыс жерлерге шығарылған өткізу пункті бар кеден органының белгілері соғылған кедендік жүк декларациясы.

Тауарларды экспорт режимінде құбырды пайдалану немесе электр желілері арқылы, не толық емес кезеңдік декларациялау рәсімін қолдана отырып шығарған жағдайда, салық органына кедендік ресімдеуді жүргізген кеден органының белгілері соғылған толық кедендік жүк декларациясы беріледі;

3) Қазақстан Республикасының және аумағы арқылы тауар өткізу көзделетін транзит мемлекеттердің шекаралық кеден органдарының белгілері соғылған тауарлардың ілеспе құжаттары. Тауарлар экспорты жүзеге асырылатын көлік түріне қарай коносамент немесе оның көшірмесі, халықаралық автокөлікпен тасымалдау туралы халықаралық тауар-көлік жөнелтпе құжаты, халықаралық авиациялық жөнелтпе

құжаты немесе теміржол жөнелтпе құжаты осындай құжаттар болып табылады.

Тауарларды экспорт, режимінде құбырды пайдалану немесе электр желілері арқылы шығарған жағдайда, тауардың ілеспе құжаттары көшірмелерінің орнына тауарларды қабылдау-тапсыру актісі табыс етіледі;

4) қажет болған жағдайда салық органдары Қазақстан Республикасының аумағынан экспортталған тауарлардың еркін айналымы үшін шығару режимінде кедендік ресімдеу жүргізілген фактісін растау жөніндегі өтінішпен Қазақстан Республикасының кеден органдары экспорт режимінде ресімдеген кедендік жүк декларациясында көрсетілген тауарлар баратын елдің органдарына жүгіне алады.

3. Осы баптың 2-тармағында аталған құжаттар, сондай-ақ Қазақстан Республикасының кеден аумағынан экспорт режимінде шығарылған тауарлар импорты елінде ресімделген кедендік жүк декларациясының көшірмесі, Қазақстан Республикасымен тауарлар экспортына нөлдік ставка бойынша қосылған құн салығын салуды көздейтін халықаралық шарттар жасасқан Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттерге тауарлар экспортын растайтын құжаттар болып табылады.

4. Осы Заңның 69-бабының 1-тармағына сәйкес қайтарылуға тиіс қосылған құнға салынатын салық сомасын анықтау кезінде салық төлеушінің Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен ашылған шотына валюта түсімі келіп түскен тауарлар экспорты ескеріледі.

5. Қазақстан Республикасы қатысушысы болып табылатын халықаралық шарттар бар болған жағдайда, тауарлар экспортына осы шарттарда белгіленген тәртіппен қосылған құн салығы салынады.

Қазақстан Республикасымен тауарлар экспортына нөлдік ставка бойынша қосылған құн салығын салуды көздейтін халықаралық шарттар жасаспаған Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттерге тауарлар экспортына Осы Заңның 62-бабында көзделген ставкалар бойынша қосылған құн салығы салынады.

59-бап. Халықаралық тасымалдарға салық салу

1. Қазақстан Республикасымен тауарлар (жұмыстар, қызметтер) экспортына нөлдік ставка бойынша қосылған құн салығын салуды көздейтін халықаралық шарт жасаспаған Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттерде жүзеге асырылатын тасымалдауларды қоспағанда, жолаушыларды, тауарларды, жануарларды, жүктер мен поштаны халықаралық тасымалдауға нөлдік ставка бойынша салық салынады.

2. Осы баптың 1-тармағындағы ереже халықаралық тасымалмен байланысты жүзеге асырылатын жұмыстар мен қызметтерге қолданылмайды.

60-бап. Тоқыма, тігін, тері-аяқ киім өнеркәсібі
салаларының өнімдеріне салық салу

Қазақстан Республикасының резиденттері Қазақстан Республикасы аумағында сататын тоқыма, тігін, тері-аяқ киім өнеркәсібі салаларының өз меншігіндегі өндірісінің өнімдеріне нөлдік ставка бойынша салық салынады.

61-бап. Тазартылған бағалы металдар - алтын мен
платинаға салық салу

Қазақстан Республикасының резиденттері сататын өз меншігіндегі өндірісінің - тазартылған бағалы металдарына алтын мен платинаға нөлдік ставка бойынша салық салынады.

13-тарау. Салықты есептеу және төлеу тәртібі

62-бап. Салық салынатын айналым бойынша қосылған
құн салығының ставкалары

1. Қосылған құн салығының ставкасы, осы баптың 2 және 3-тармақтарында аталған жағдайларды қоспағанда, салық салынатын айналым мөлшерінің 20 процентіне теңестіріледі.

2. Осы Заңның 58-61-баптарында көзделген тауарларды, жұмыстарды немесе қызметтерді сату жөніндегі айналымдарға нөлдік ставка бойынша салық салынады.

3. Төменде келтірілген тізбеге сәйкес тауарлар сату жөніндегі айналымдарға 10 проценттік ставка бойынша қосылған құн салығы салынады:

мал, тірілей салмағымен (ірі қара, жылқы, шошқа, қой, ешкі, түйе, қоян, жабайы жануарлар (марал, бұғы, киік);

құс, тірілей салмағымен (тауық, қаз, үйрек, күрке тауық, мысыр тауығы);

ет (сом ет пен сүйекті еттің барлық түрі (соның ішінде тарттырылған ет, туралған ет және басқалары) (сиыр еті, қой еті, шошқа еті, жылқы еті, түйе еті, қоян еті, ешкі еті, құстар мен жабайы жануарлар еті);

балық (тірі, мұздатылған, жаңа тоңазытылған, кептірілген балық);

ұн (бидай ұны, қара бидай ұны, сұлы ұны, жүгері ұны, арпа ұны, соя ұны, күріш ұны, кебек, ет-сүйек ұны, балық ұны);

нан және нан-тоқаш өнімдері (тоқаш өнімдері (батондар, бөлкелер, бөлке өнімдері), май қосып иленген нан-тоқаш өнімдері, бараночка өнімдері (бубликтер, баранкалар, сушкалар, түтікшелер, нан түтікшелері), сухари өнімдері (сухарилер, гренкалар, қытырлақ нандар);

макарон өнімдері (ашытылмаған қамырдан жасалынған макарон өнімдері: ұзын кеспелі макарондар, вермишель, кеспе өрнекті макарон өнімдері, рожкилер, ракушкалар және басқа да макарон өнімдері);

сүт және сүт өнімдері (балмұздақтан басқа) (ацидофилин, ацидофилді сүт, йогурт, ряженка, айран, простакваша, кілегей, қаймақ, ірімшік, сүзбе, сырлар (балқытылғанын, брынзаны, сулугунды және басқаларын қоса), сары май, қышқыл сүт сусындары (қымыз, шұбат және басқалары), құрғақ сүт өнімдері (балмұздаққа арналған құрғақ қоспалардан басқа): құрғақ сүт, құрғақ кілегей, сүт консервілері, (қоюландырылған сүт, құнарландырылған сүт, қоюландырылған кілегей, құнарландырылған кілегей);

жұмыртқалар (құстардың барлық түрінің жұмыртқалары);

өсімдік майлары;

маргарин (сүттен, кілегейден сүтсіз, бутербродтан, шоколадтан және басқаларынан жасалған маргарин);

жармалар (күріш, сұлы жармасы, ақталған тары, қарақұмық, бидай жармасы, арпа жармасы, перловка жармасы, ұнтақ жармасы);

астық (бидай, арпа, тары, сұлы, қара бидай, күріш, жүгері, қарақұмық, дәнді бұршақ (бұршақ, нут, жасымық, ас бұршақ, соя);

майлы дақылдар (күнбағыс, рапс, мақсыр, мақта, қыша, зығыр);

құрама жем (жануарлар мен құстарды тамақтандыру үшін олардың жетілуіне қажетті ұсақталған дәннен қоспалар қосылып дайындалған өнім) қант, оның ішінде қант шикізаты;

тұз;

картоп;

көкөністер (саңырауқұлақтардан басқа) жас көкөністер, жаңа тоңазытылған, кептірілген көкөністер);

балалар мен диабет тағамы өнімдері;

шұжық өнімдері (қоғамдық тамақтану саласында өндірілгендерден басқа) (шұжықтардың барлық түрлері, зельцтер, сосискилер, сарделькилер);

консервіленген ет (қоғамдық тамақтану саласында өндірілгендерден басқа) (бұқтырылған ет консервілері, тарттырылған ет консервілері, шошқа етінен жасалған консервілер);

балықтан жасалған азық-түлік (қоғамдық тамақтану саласында өндірілгендерден басқа) (тұздалған, татымды тұздалған, маринадталған, ысталған, құрғатып қақталған, балық етінің жартылай фабрикаттары (балық филесі, тарттырылған балық еті), балық өнімдері, балық консервілері (табиғи қалпында, майға бұқтырылған, томат тұздығына

бұқтырылған, балық паштеті);

көкөністен жасалған азық-түлік (қоғамдық тамақтану саласында өндірілгендерден басқа) (ашытылған, тұздалған көкөністер, көкөніс маринадтары, көкөніс шырындары, көкөніс консервілері) (салаттар, кетчуптер, уылдырықтар, тұздықтар, сироптар, сусындар);

Қазақстан Республикасында өсірілетін жемістер (цитрустардан басқасы), жеміс-жидек;

наубайшылық ашытқылар (қоғамдық тамақтану саласында өндірілгендерден басқа);

сыра ашытатын солод (қоғамдық тамақтану саласында өндірілгендерден басқа).

63-бап. Бюджетке төленуге тиіс қосылған құн салығы

Бюджетке төленуге тиіс қосылған құн салығының салық салынатын айналым бойынша сомасы осы Заңның 62-бабына сәйкес салық салынатын айналым бойынша есептелген салық сомасы мен осы Заңның 64-бабына сәйкес есепке алуға жататын салық сомасының арасындағы айырма ретінде белгіленеді.

64-бап. Бюджетке түсетін жарналарды анықтау кезінде есепке алуға жатқызылатын қосылған құн салығы

1. Салық төлеуші нақты түскен тауарлар бойынша, негізгі құрал-жабдықтарды қоса алғанда (үйлер мен жеңіл автомобильдерден басқа), салық салынатын айналымның мақсаты үшін пайдаланылып отырған немесе пайдаланатын есепті кезең ішінде атқарылған жұмыс немесе көрсетілген қызмет бойынша, нөлдік ставка бойынша айналымды қоса алғанда, табыс етілген шот-фактураларына орай, салық төлеушілер жеткізушілерге төлеуге тиісті салық сомасы есепке алуға жатқызылған қосылған құн салығының сомасы болып табылады.

Негізгі құрал-жабдықтарды қоса алғанда (жеңіл автомобильдерден басқа), импортталатын тауарлар бойынша Қазақстан Республикасының кеден заңдарына сәйкес ресімделген, кедендік жүк декларациясында көрсетілген және кедендік режим

шарттарына сәйкес қайтарылуға жатпайтын салық, есепке алуға жатқызылатын қосылған құн салығының сомасы болып табылады.

2. Мемлекеттік материалдық резервтен алынған тауарлар бойынша мемлекеттік материалдық резервтер жөніндегі уәкілетті орган Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген нысанда жазып берген, тиеуге арналған құжатта көрсетілген қосылған құн салығының сомасы есепке алуға жатқызылады.

3. Негізгі құрал-жабдықтарды жөндеуде атқарылған жұмыс бойынша қосылған құн салығының сомасы есепке алуға жатқызылуға тиіс.

Үйлерді жөндеуге жұмсалған шығындар бойынша қосылған құн салығы амортизациялық аударымдарды есептеуге арналған кезеңде салық төлеушінің қолданғаны үшін осы Заңның 21-бабының 2-тармағына сәйкес шегерімге жатқызылатын жөндеу жұмыстары бойынша шығыстар сомасы негізге алынып есептелген мөлшерде есепке алуға жатқызылады, салықтың қалған сомасы үйдің құнын арттыруға жатқызылады.

4. 3-тармақтың ережесі жалға берілетін негізгі құрал-жабдықтарды жөндеуге қатысты да қолданылады.

Егер жалға берілетін негізгі құрал-жабдықтарды, соның ішінде үйлерді жөндеу жөніндегі шығындар жалдау ақысы құнына енгізілсе, сондай-ақ жалдау шартының мерзімі аяқталған немесе ол бұзылған жағдайда жалдаушыда жөндеу құны салық салу объектісі ретінде қарастырылады.

5. Саудада өзара есеп айырысу қосылған құнға салынатын салық ескерілген баға бойынша Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы-мемлекеттерден қосылған құнға салық салынып алынған тауарлар (жұмыстар, қызметтер) бойынша есепке алуға Қазақстан Республикасы аумағында осындай тауарларды өткізу кезінде қолданылатын қосылған құнға салынатын салық ставкасы бойынша анықталатын мөлшерде жеткізушіге салық төлеуші салық төлеуге тиіс қосылған құнға салынатын салық сомасы қабылданады. Бұл орайда қосылған құнға салынатын салық аталған тауарларға (жұмыстарға, қызметтерге) жеткізуші табыс еткен шот-фактуралары негізінде есепке алуға жатқызылады, онда қосылған құнға салынатын салық бөлек жазып көрсетіледі.

Саудада өзара есеп айырысу қосылған құнға салынатын салық ескерілген баға бойынша жүзеге асырылатын және осы Заңның 60-бабында көрсетілген өткізу жөніндегі айналымдар мақсатына пайдаланылатын Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы-мемлекеттерде қосылған құнға салық салынып алынған тауарлар (жұмыстар, қызметтер) бойынша осындай тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) жеткізушілерге төленуге тиіс қосылған құнға салынатын салық есепке алынбайды, олардың сатып алу құнына енгізіледі.

6. Қосылған құнға салынатын салық, егер салық төлеушінің кәсіпкерлік қызметіне жатпайтын шаралар өткізуіне орай тауарлар алуға, жұмыстарға немесе қызметтерге байланысты төлеуге жататын болса, есепке алынбайды.

7. Есепке алуға жатқызылмайтын қосылған құнға салынатын салық осы бапқа сәйкес тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сатып алу құнын арттыруға жатқызылады және осы баптың 6-тармағында аталған жағдайларды қоспағанда, салық төлеушінің шығындары құрамына енгізіледі.

Үйлер мен жеңіл автомобильдер бойынша төленуге тиіс, есепке алуға жатқызылмайтын қосымша құнға салынатын салық амортизация сомасы арқылы салық төлеушінің шығындары құрамына енгізіледі.

8. Осы баптың 5-тармағында аталған жағдайларды қоспағанда, Қазақстан Республикасында қосылған құнға салынатын салықты төлеуші болып табылмайтын жеткізушілерге төленуге тиіс қосымша құнға салынатын салық сомасы есепке алуға жатқызылған жағдайда аталған сомалар есептен алып тасталуға және сатып алу құнын арттыруға жатқызылады.

64-1-бап. Қосылған құнға салынатын салықтан босатылған, іске асыру бойынша айналымдар кезінде қосылған құнға салынатын салықты есепке алуға жатқызу ерекшеліктері

1. Кезеңдік ресімдеу кезінде де жеткізушілерге төленуге тиіс қосылған құнға салынатын салық, қосылған құнға салынатын салықтан босатылған айналымдар бойынша есепке алуға жатқызылмайды, салық төлеушінің шығындары құрамына, ал негізгі құрал-жабдықтар бойынша оларды сатып алу құнын арттыруға енгізіледі.

2. Салық салынатын және салықтан босатылған айналымдар кезінде салық төлеушінің таңдауы бойынша немесе төпе-тең бөлектеу әдісімен белгіленген қосылған құнға салынатын салық сомасы қабылданады.

Таңдап алынған әдіс бойынша есепке алуға жатқызылған қосылған құнға салынған салықтың сомасын анықтауды салық төлеуші бүкіл салық жылының ішінде жүзеге асырады.

3. Тепе-теңдік әдісі бойынша есепке алуға жатқызылған қосылған құнға салынатын салық сомасы айналымның жалпы сомасындағы салық салынатын айналымның үлес салмағына қарай анықталады.

Заңды және жеке тұлғалардың бағалы қағаздарды сатып алу-сату бойынша мәмілелерді жүзеге асыруы кезінде осы тармақтың мақсаттары үшін жалпы айналымға бағалы қағаздарды өткізу кезінде алынған өсім енгізіледі.

4. Бөлектеу әдісі бойынша есепке алуға жатқызылған қосылған құнға салынатын салық сомасын анықтау кезінде салық төлеуші жеткізушілерге салық салынатын және салықтан босатылған айналымдар бойынша тауарлар, жұмыстар, қызмет көрсетулер үшін төленуге тиіс қосылған құнға салынатын салық сомасының бөлек есебін жүргізеді.

Тек салық салынатын айналымдар мақсатында пайдаланылатын тауарлар (жұмыстар, қызметтер) бойынша қосылған құнға салынатын салық осы Заңның 64-бабында көзделген тәртіппен толық көлемінде есепке алуға жатқызылады.

Босатылған айналымдар мақсатында пайдаланылған тауарлар (жұмыстар, қызметтер) бойынша қосылған құнға салынатын салық есепке алуға жатқызылмайды.

Салық салынатын да, салықтан босатылған да айналымдар мақсатында пайдаланылатын жұмыстар мен қызмет көрсетулер бойынша айналымның жалпы сомасындағы салық салынатын айналымның үлес салмағы бойынша анықталған қосылған құнға салынатын салық сомасы есепке алуға жатқызылады.

64-2-бап. Күдікті талаптар мен күдікті міндеттемелер бойынша төленуге тиіс қосылған құнға салынатын салық сомасына түзету енгізу

1. Егер тиелген тауарлар, атқарылған жұмыстар немесе көрсетілген қызметтер үшін төлемнің бір бөлігі немесе бүкіл мөлшері күмәнді талап туғызса, онда салық төлеушінің күмәнді талаптың туындауымен байланысты қосылған құнға салынатын салық ескерілген есепті кезең аяқталғаннан кейінгі екі жылдан соң ғана бюджетке төленуге тиіс жарна сомасын азайтуға құқығы бар.

Осы тармақта көзделген, салық төлеуші күмәнді талаптар бойынша қосылған құнға салынатын салық сомасын есепке алуға жатқызу құқығын пайдаланғаннан кейін тиелген тауарлар, атқарылған жұмыстар немесе көрсетілген қызметтер үшін ақы алынған жағдайда салық салынатын айналым ақы төленген есепті кезеңдегі аталған ақы құнына өсірілуге тиіс.

2. Бұрын есепке алуға қабылданған қосылған құн салығының сомасы тауарлар (жұмыстар, қызметтер) бойынша күмәнді міндеттемелерді есептен шығару кезінде ол есепке алынған кезден бастап екі жыл өткеннен кейін есепке алудан шығарып тасталуға тиіс.

Егер күмәнді міндеттемелер есептен шығарылғаннан кейін тауарлар (жұмыстар, қызметтер) үшін салық төлеуші ақы төлеген жағдайда аталған тауарлар, жұмыстар, қызметтер бойынша салық сомасы есепке алуда сол ақы төленген есепті кезеңде қалпына келтірілуге тиіс.

64-3-бап. Көлік-экспедиторлық ұйымдардағы қосылған құнға салынатын салықты есепке алуға жатқызу ерекшеліктері

Жүк тасымалын жүзеге асыратын ұйымдар табыс еткен шот-фактураларда көрсетілген қосылған құнға салынатын салық, осындай ұйымдардың тікелей мұқтаждары үшін жүзеге асырылатын тасымалдарды қоспағанда, көлік-экспедиторлық ұйымдарда есепке алынуға жатпайды.

65-бап. Шот-фактура

1. Шот-фактура қосылған құнға салынатын салықты төлеушілердің барлығы үшін міндетті құжат болып табылады. Қосылған құн салығы салынатын тауарларды тиеуді, жұмыстарды атқаруды немесе қызмет көрсетулерді жүргізетін салық төлеуші, осы баптың 4-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда аталған тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) алушы тұлғаға шот-фактура табыс етуге міндетті.

2. Шот-фактуралар нысанын және оны қолдану тәртібін Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігімен және статистика жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органмен келісім бойынша белгілейді.

Қосылған құнға салынатын салық бойынша есептесу кезінде шот-фактурада мыналар көрсетілуге тиіс:

- 1) рет нөмірі және шот-фактураның жасалған күні, айы, жылы;
- 2) тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) жеткізуші мен сатып алушының атауы, мекен-жайы және тіркеу нөмірі;
- 3) жеткізілетін (тиелетін) тауарлардың (жұмыстардың, қызметтердің) атауы (сипаттамасы);
- 4) тауарлардың (жұмыстардың, қызметтердің) салықсыз (салық салынатын айналым), ал акцизделетін тауарлар бойынша - акцизсіз де құны;
- 5) акцизделетін тауарлар бойынша акциз сомасы;
- 6) қосылған құнға салынатын салық ставкасы;
- 7) қосылған құнға салынатын салық сомасы;
- 8) қосылған құнға салынатын салық ескерілген тауарлардың (жұмыстардың, қызметтердің) құны;
- 9) жеткізушінің мөрі (мөртабаны).

Шот-фактура тауарлар тиеп жіберілген, жұмыстар атқарылған, қызметтер көрсетілген күннен кешіктірілмей жазылады.

Тауарлардың (жұмыстардың, қызметтердің) құны және қосылған құнға салынатын салықтың сомасы шот-фактурада Қазақстан Республикасының ұлттық валютасымен көрсетіледі.

3. Осы Заңның 56-8-бабына сәйкес салық салынатын айналымды түзету құнына

өзгерту кезінде қосымша шот-фактура жазып беріледі, соның негізінде сатып алушының есепке алуға жатқызылатын салық сомасы өзгертіледі.

4. Халыққа тікелей қолма-қол есеп айырысу бойынша тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сату кезінде тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) жеткізушілер сатып алушыға қосылған құнға салынатын салық сомасы бөлек көрсетілетін кассалық чек береді.

Жеткізіп берген тауарлар (жұмыстар, қызметтер) үшін халықпен банктердің филиалдары арқылы есеп айырысуды жүзеге асырған кезде бухгалтерлік есепті жүргізу кезінде негіз болып табылған алғашқы құжаттар қолданылады.

65-1 бап. Көлік-экспедиторлық қызмет пен жол жүру
билеттерін сату жөнінде қызмет көрсету
кезінде шот-фактураларды жасаудың
ерекшеліктері

1. Көлік-экспедиторлық қызмет көрсететін, тасымалды тікелей жүзеге асырмайтын салық төлеушілер тікелей тасымалдаушы төлеуге табыс еткен қосылған құнға салынатын салық сомасы мен тасымалдың өз құны ескерілген салық салынатын айналымды көрсете отырып шот-фактура жазып береді.

2. Көлік-экспедиторлық қызмет көрсететін салық төлеушілер жүк жөнелтушілер үшін шот-фактураның қысқаша көшірмесін жазып беру тікелей тасымалдаушылар табыс еткен шот-фактуралар негізінде жүргізіледі, оларда жүк жөнелтушіге сілтеме жасалады, әлде оларға әрбір жөнелтуші бөлігінде тасымал құны көрсетілген жүк тасымалы тізілімі қоса тіркеледі.

3. Көлік-экспедиторлық қызмет көрсететін салық төлеушілер жүк жөнелтушіге табыс еткен шот-фактураға тасымалдаушылар осы жүкті апарылуға тиіс жеріне дейін жеткізу жөніндегі тасымалды жүзеге асырылған тасымал тізілімін міндетті түрде қоса тіркейді, соның негізінде жөнелтуші қосылған құнға салынатын салықты көрсетілген тасымал құны бойынша есепке алуға жатқызады.

4. Жол жүру билеттерін сатуды жүзеге асыратын және тасымалды тікелей жүзеге асырмайтын салық төлеушілер жол ақысы құнын және билеттерді сату жөніндегі қызметтерді есепке ала отырып, оларда билет құнын көрсетіп шот-фактуралар жазып береді.

65-2-бап. Дипломатиялық және соларға теңестірілген
өкілдіктерге салықты қайтарып беру

1. Шетелдік дипломатиялық және соларға теңестірілген өкілдіктердің ресми пайдалануына, сондай-ақ осы өкілдіктердің дипломатиялық және

әкімшілік-техникалық қызметкерлерінің, соның ішінде олармен бірге тұратын отбасы мүшелерінің тікелей өздерінің пайдалануына арналған тауарлар (жұмыстар, қызметтер) бойынша дипломатиялық және соларға теңестірілген өкілдіктер жеткізушілерге төлеген қосылған құнға салынатын салық Қазақстан Республикасы қатысушы болып табылатын тиісті халықаралық шарттарда көзделетін мөлшерде дипломатиялық және соларға теңестірілген өкілдіктерге қайтарылуға тиіс.

2. Қазақстан Республикасында тіркелген дипломатиялық және оларға теңестірілген өкілдіктердің қосылған құнға салынатын салық сомасын қайтарып беру осы дипломатиялық және оларға теңестірілген өкілдіктер жасаған жиынтық ведомостар (тізілімдер) және қосылған құнға салынатын салықтың төленген фактісін растайтын құжаттар көшірмелері (шот-фактуралар, чектер және т.б.) негізінде жүзеге асырылады.

3. Жиынтық ведомостар (тізілімдер) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі белгілеген нысанда орындалады және жанама салықтар бойынша (қосылған құнға салынатын салыққа және акцизге) жеңілдіктер беру кезінде өзара іс-қимыл принципін сақтау жөніндегі Ноталар алмасуды растау үшін оларды Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігіне дипломатиялық және оларға теңестірілген өкілдіктер табыс етеді. Жиынтық ведомостар (тізілімдер) расталғаннан кейін Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі уәкілеттік берген салық органына берілуге тиіс, ол салықты қайтарып беру ісін жүргізеді.

4. Бюджеттен қайтарылуға тиіс салық сомасы дипломатиялық және оларға теңестірілген өкілдіктердің тиісті шотына аударылады.

Егер жиынтық ведомостарға (тізілімдерге) қоса тіркелген Құжаттарда Қосылған Құнға салынатын салық сомасы бөлек көрсетілмесе, салық бойынша қайтарып алуға құқық тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) жеткізушілердің шот-фактураға қосылған құн салығы енгізілгендігі туралы растау алынған кезде ғана мүмкін болады.

5. Дипломатиялық және оларға теңестірілген өкілдіктерге салықтың қайтарылуын салық органдары Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігінен жиынтық ведомостар (тізілімдер) алғаннан кейінгі 20 күн ішінде жүзеге асырады.

66-бап. Қосылған құнға салынатын салық жөніндегі есепті кезең

1. Күнтізбелік ай қосылған Құнға салынатын салық бойынша бюджетпен нақтылы есеп айырысу жөніндегі есепті кезең болып табылады.

2. Егер қосылған құнға салынатын салық бойынша тоқсан ішіндегі орташа айлық төлемдер 500 айлық есептік көрсеткіштен аз болатын болса, онда тоқсан есепті кезең болып саналады.

67-бап. Декларацияны табыс ету және қосылған құнға салынатын салықты төлеу

1. Әрбір салық төлеуші:

1) әрбір есепті кезең үшін қосылған құнға салынатын салық жөнінде декларация тапсырып отыруға;

2) декларация табыс ету үшін белгіленген мерзімге дейін немесе сол белгіленген күні әрбір есепті кезең үшін бюджетке салық төлеуге міндетті.

2. Қосылған құнға салынатын салық жөніндегі декларация әрбір есепті кезең үшін одан кейінгі айдың 15-і күнінен кешіктірілмей табыс етіледі.

3. Қазақстан Республикасының шикізат (спирттің барлық түрлерінен басқа) өндіруші резиденттері оны Қазақстан Республикасының аумағында алғашқы өнеркәсіптік қайта өңдеу үшін сату кезінде Қазақстан Республикасы Мемлекеттік кіріс министрлігі Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігімен келісім бойынша белгілеген тәртіпте есепке алу әдісімен қосылған құнға салынатын салық төлейді.

Осы тармақта көзделген шарттар сақталмаған жағдайда қосылған құнға салынатын салық осы Заңның 56-бабына сәйкес шикізатты өткізу кезінен басталған өсімақы қосыла отырып есептеледі.

68-бап. Қосылған құнға салынатын салық бойынша ағымдағы төлемдер

1. Қосылған құнға салынатын салық жөнінде тоқсан ішінде 1000 айлық есептік көрсеткіштен астам мөлшерде орташа айлық төлем төлейтін салық төлеуші ағымдағы төлемдерін айдың жиырма бесі күні және есепті айдан кейінгі айдың бесі күні төлейді.

Салық төлеушінің таңдауы бойынша бүкіл салық жылы ішінде ағымдағы төлемдердің мөлшері өткен тоқсан бойынша және есепті кезеңнің өткен кезеңі ішіндегі нақты айналым бойынша салық сомасының алтыдан бірі мөлшерінде анықталады.

2. Салық жөніндегі ағымдағы төлемдердің енгізілген сомалары төлемнің есепті кезеңдегі декларацияда мәлімделген салықтың есебіне қосылады.

3. Ағымдағы төлем артық төленген жағдайда артық төленген сома мерзімі жөнінен келесі ағымдағы төлемнің мөлшерін анықтаған кезде есептеледі.

4. Салықтың ағымдағы төлемдерін дер кезінде төлемегені үшін осы Заңның 164-бабына сәйкес өсімақы қоса есептеледі.

69-бап. Есепке алуға жатқызылатын салық сомасы

есепті кезеңге есептелген салық сомасынан асып кеткен жағдайда бюджетпен өзара қарым-қатынас

1. Есепке алуға жатқызылатын салық сомасының есепті кезеңге есептелген салық сомасынан артығы қосылған құнға салынатын салық бойынша алдағы төлемдердің есебіне қосылады.

Нөлдік ставка бойынша салық салынатын айналым бойынша салық төлеушілерге мұндай сома қосылған құнға салынатын салық бойынша салық төлеуші табыс еткен декларация және қайтарылуға табыс етілген салық сомасының растығын тексеру негізінде салық төлеушінің өтінішін салық органы алған кезден бастап 60 күн ішінде қайтарылады.

Егер өткен есепті кезеңде есепке алуға жатқызылатын салық сомасы есептелген салық сомасынан артық жиналып қалса және егер нөлдік ставка бойынша салық салынатын айналымы бар салық төлеуші қосылған құнға салынатын салық сомасын өтеу туралы салық органына өтініш жасамаса, осы артылып қалған сома есепті кезеңнен кейінгі кезеңге есептеледі.

2. Осы Заңның 62-бабының 3-тармағында белгіленген ставка бойынша салық салынатын, сату бойынша айналымдары салық жылы ішінде салық салынатын айналымдардың жалпы сомасында 50 проценттен астамын құрайтын салық төлеушілердің таңдауы бойынша есепке алуға жатқызылатын қосылған құн салығының салық жылы ішінде құралып, есептелген салық сомасынан артығы қосылған құнға салынатын салық бойынша алдағы төлем шотына есептеледі не салық салынатын табысты айқындаған кезде шегерімге жатқызылады.

14-тарау. Импортталатын тауарларға салынатын қосылған құн салығы

70-бап. Салық салынатын импорт мөлшері

1. Осы Заңның 71-бабына сәйкес салықтан босатылғандардан басқа Қазақстан Республикасының кеден аумағында еркін айналыс үшін импортталатын тауарлар салық салынатын импорт болып табылады.

2. Қазақстан Республикасы тауарлар импортына қосылған құн салығын салуды көздейтін халықаралық шарттар жасаспаған Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттерден тауарлар әкелген кезде салық салынатын импорт, олар шыққан ел - Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттер болып табылмайтын, импортталатын тауарлар құны болып табылады.

Тауарлар шыққан ел кеден төлемдерін алу үшін Қазақстан Республикасының кеден

зандарына сәйкес анықталады.

3. Егер экспорт елінде белгіленген қосылған құнға салынатын салық ставкасы Қазақстан Республикасында белгіленген қосылған құнға салынған салық ставкасынан төмен болған жағдайда, Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттерден шығарылған импортталатын тауарлардың құны салық салынатын импортқа енгізіледі.

4. Салық салынатын импорт мөлшеріне Қазақстан Республикасының кеден заңдарына сәйкес белгіленген кеден құны, сондай-ақ Қазақстан Республикасының кеден заңдарына сәйкес тауарларды импорттау кезінде төленуге тиіс алымдар сомасы енгізіледі.

Акциздер сомасы мен кеден баждары салық салынатын импортқа енгізілмейді.

70-1-бап. Салық салынатын импорт бойынша қосылған құнға салынатын салық ставкалары

1. Салық салынатын импорт бойынша қосылған құнға салынатын салық ставкасы, осы баптың 2 және 3-тармақтарында көрсетілгеннен басқа жағдайларды қоспағанда, осы Заңның 70-бабында белгіленген салық салынатын импорт мөлшерінің 20 процентіне теңестіріледі.

2. Осы Заңның 62-бабының 3-тармағында көрсетілген импортталатын

тауарлар бойынша қосылған құнға салынатын салық ставкасы салық салынатын импорт мөлшерінің 10 процентіне теңестіріледі.

3. Осы Заңның 70-бабының 3-тармағында көрсетілген импортталатын тауарлар бойынша қосылған құнға салынатын салық, ставкалардағы айырмашылықтар бойынша төленеді.

Ставкалардағы айырмашылық тауар жеткізушілер табыс еткен шот-фактурада көрсетілген, қосылған құнға салынатын салық есептелген салық ставкасы мен осы баптың 1 және 2-тармақтарына сәйкес осы тауарлар импорты кезінде Қазақстан Республикасында қолданылатын салық ставкасы арасында айқындалады.

71-бап. Қосылған құнға салынатын салықтан босатылатын тауарлар импорты

Мынадай тауарлардың импорты:

- 1) ұлттық валютаның, шетелдік валютаның (нумизматикалық мақсаттарда пайдаланылатындарынан басқа), сондай-ақ бағалы қағаздардың импорты;
  - 2) Қазақстан Республикасының Үкіметі бекіткен тауарларды бажсыз әкелу нормалары бойынша жеке тұлғалардың тауарлар импорты;
  - 3) мемлекеттік сыртқы займдар есебінен алынған тауарлар импорты;
  - 4) Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің өз қажеттіліктері үшін жүзеге асыратын тауарлар импорты;
  - 5) Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен гуманитарлық көмек ретінде әкелінген, акцизделетін тауарлардан басқа, тауарлар импорты;
  - 6) техникалық жәрдем көрсетуді қоса алғанда, мемлекеттер, мемлекеттердің үкіметтері, халықаралық ұйымдар желісі бойынша қайырымдылық мақсаттарда әкелінетін акцизделетін тауарлардан басқа тауарлар импорты;
  - 7) шетелдер елшіліктері мен оларға теңестірілген өкілдіктер ресми пайдалануы үшін, сондай-ақ осы өкілдіктердің дипломатиялық және әкімшілік-техникалық қызметкерлерінің, олардың өздерімен бірге тұратын отбасы мүшелерін қоса, жеке пайдалануы үшін әкелінген және Қазақстан Республикасы бекіткен халықаралық шарттарға сәйкес салықтан босатылатын тауарлар импорты;
  - 8) "Еркін айналым үшін тауарлар шығару" режимін қоспағанда, Қазақстан Республикасының кеден заңдарында белгіленген кеден режимдері шеңберінде босатылатын, Қазақстан Республикасының кеден шекарасы арқылы өткізілген тауарларды әкелу;
  - 9) субстанция дәрілерді, оның ішінде аптеканың ішінде дайындалғандарын қоса, дәрілік заттардың; протездік-ортопедиялық бұйымдардың; дәрілік заттар шығаратын материалдардың; медициналық мақсаттағы және медициналық техника бұйымдары, сондай-ақ оларды шығаруға арналған материалдар және жиынтықтаушы заттар импорты қосылған құнға салынатын салықтан босатылады.
- Импорты қосылған құнға салынатын салықтан босатылатын дәрілік заттардың, протездік-ортопедиялық бұйымдардың, медициналық мақсаттағы және медициналық техника бұйымдарының, сондай-ақ оларды шығаруға арналған материалдар мен жиынтықтаушы заттардың тізбесін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді;
- 10) мемлекеттер, мемлекет үкіметтері және халықаралық ұйымдар желілері бойынша берілетін гранттар қаражаты есебінен жүзеге асырылатын тауарлар импорты қосылған құнға салынатын салықтан босатылады.

71-1-бап. Импортталатын тауарлар салынатын қосылған құн салығын төлеу мерзімдері

1. Импортталатын тауарлар бойынша қосылған құн салығы, осы баптың 2-

тармағында көрсетілген жағдайларда салық төлеуші төлеуге тиіс қосылған құн салығын қоспағанда, кеден төлемдерін төлеуге арналған Қазақстан Республикасының кеден заңдарында белгіленген күнде төленеді.

Салық органдары өнеркәсіптік қайта өңдеуге арналған импортталатын шикізат пен материалдарға, сондай-ақ импортталатын суға, газға және электр энергиясына салынатын қосылған құн салығын төлеу мерзімін үш айға ұзартады.

Үш ай мерзім ішінде берешектердің аталған сомасын өтеуді сатылған өнім бойынша қосылған құн салығына орай бюджетпен өзара есептесу әдісімен салық органдары жүргізеді. Өтелмеген берешек сомасына, аталған үш айлық мерзім біткеннен кейінгі алғашқы күннен бастап, өсімақы есептеледі.

Осындай шикізат пен материалдарды өнеркәсіптік қайта өңдеусіз сатқан

жағдайда қосылған құн салығы осы Заңның 63-бабына сәйкес белгіленген тәртіппен өсімақы қосылып есептеледі.

2. Салық төлеуші ауыл шаруашылығы өндірісінде пайдаланылатын тауарлар импорты, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейтін тізбе бойынша осы Заңның 71-бабына сәйкес босатылғандарды қоспағанда, құрал-жабдық, шикізат, материалдар, қосалқы бөлшектер мен дәрі-дәрмектер импорты бойынша қосылған құн салығын Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігімен келісім бойынша белгілеген тәртіппен төлейді.

15-тарау. Тіркелмеген резидент емес үшін салынатын
қосылған құн салығы

72-бап. Салық салынатын айналымды анықтаудың
ерекшеліктері

1. Осы Заңның 54-бабына сәйкес Қазақстан Республикасында салық төлеуші болып танылмайтын резидент еместер Қазақстан Республикасының аумағында тауарлар (жұмыстар, қызметтер) сату кезінде аталған резидент еместердің Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асыратын тауарлар (жұмыстар, қызметтер) сату бойынша айналымы салық салу объектісі болып табылады.

Резидент емес үшін бюджетке аударылуға тиіс қосылған құнға салынатын салықты есептеу кезінде салық салынатын айналымға осы Заңның 36-бабына сәйкес табыстың

төлем көзінде ұсталатын салық сомасымен қоса, алынған тауарлар (жұмыстар, қызметтер) үшін резидент емес төлеуге тиіс тауарлардың (жұмыстардың, қызметтердің) құны енгізіледі.

2. Осы баптың 1-тармағының ережесі Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы елдер резиденттері болып табылатын резидент еместерге қолданылмайды, олар Қазақстан Республикасына тауарлар (жұмыстар, қызметтер) экспорты кезінде қосылған құнға салынатын салық ескерілген бағаларды қолданады.

73-бап. Резидент еместер үшін салық төлеу тәртібі

1. Резидент еместер үшін төленуге тиісті қосылған құнға салынатын салық тауарлар (жұмыстар, қызметтер) жеткізілген айдан кейінгі айдың бесі күнінен кешіктірілмей бюджетке аударылады.

Резидент еместер үшін қосылған құнға салынатын салық сомасын бюджетке төлеу фактісін растайтын құжаттар болса, төленген салық сомасы салық төлеушінің тауарлар (жұмыстар, қызметтер) жеткізу жүзеге асырылған айдағы қосылған құнға салынатын салық бойынша есепке алуға жатқызылуға тиіс.

2. Осы баптың 1-тармағында белгіленген тәртіп сыртқы сауда келісім-шарттары бойынша жүзеге асырылатын және Қазақстан Республикасының кеден заңдарына сәйкес кедендік ресімдеуден өткен тауарлар импортына қолданылмайды."

19. 75-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы үшінші абзацпен толықтырылсын:

"бензинмен (авиация бензинін қоспағанда), дизель отынымен көтерме және бөлшек сауданы жүзеге асыратын";

20. 79-баптың 5-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"5. Ойын бизнесі бойынша (лотереялардан басқа) салық салу объектісі - ойын бизнесінен түскен түсім, лотереялар бойынша (олардың үлгілері мен түрлеріне қарамастан) салық салу объектісі лотереяны өткізуден түскен мәлімделген түсім болып табылады."

21. 80-бапта:

1-тармақта "1)-9)" деген сандардан кейін ", 15" деген санмен толықтырылсын;

4-тармақта:

"ойын бизнесінен" деген сөздерден кейін "(лотереялардан басқа)" деген сөздермен толықтырылсын;

мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Лотереяларды өткізуден алынған акциздерді төлеу тәртібін Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігімен келісім бойынша белгілейді."

22. 82-бап мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Лотереяларды өткізуден алынған акциздердің бюджетке төленген сомасы қайта

есептеуге және қайтаруға жатпайды."

23. 88-бап "Бағалы қағаздар эмиссиясын тіркегені" деген сөздерден кейін "және мемлекеттік тіркеуге жатпайтын акциялар эмиссияларының ұлттық сәйкестендірме нөмірін бергені" деген сөздермен толықтырылсын;

24. 92-баптың 2-тармағы мынадай мазмұндағы екінші бөлікпен толықтырылсын:

"Заңдарға сәйкес бағалы қағаздардың эмиссиялары шығарылмады деп танылған жағдайда бұрын төленген алым қайтарылмайды және бағалы қағаздардың одан кейінгі эмиссиялары кезінде есепке алынбайды. Бағалы қағаздардың эмиссиялары қайталанып тіркелген және бұрын шығарылмады деп танылған, мемлекеттік тіркеуге жатпайтын акциялардың эмиссияларына ұлттық сәйкестендірме нөмірі берілген жағдайда алым осы Заңда көзделген ставкалар бойынша төленуге тиіс."

25. 94-бап мынадай мазмұндағы 5-1-тармақпен толықтырылсын:

"5-1. Келісім-шартта көрсетілмеген ілеспе пайдалы қазбаларды шығарған ретте жер қойнауын пайдаланушы олар бойынша осы Заңның 94-7-бабына сәйкес белгіленген тәртіппен төлем жүргізеді."

26. Мынадай мазмұндағы 94-7-баппен толықтырылсын:

"94-7-бап. Жер қойнауын пайдалануға арналған келісім-шарт жасалғанға дейін жер қойнауын пайдаланушыларға салық салу

Жер қойнауын пайдаланушылар жер қойнауын пайдалануға арналған келісім-шарт жасағанға дейін Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілейтін мөлшерде және шарттарда республикалық бюджеттің кірісіне роялти есебіне аударым жасайды.

Бұл орайда, салық салу объектісі мен осы аударымдарды төлеудің мерзімдерін белгілеу де роялтилерге арналған тәртіппен жүргізіледі."

27. 96-1-баптың 2-тармағы "байланысты" деген сөзден кейін ", бірақ бастапқы мөлшерден кем емес болып" деген сөздермен толықтырылсын;

28. 99-2-бап мынадай мазмұндағы 2-1-тармақпен толықтырылсын:

"2-1. Роялтидің тіркелген ставкасы белгіленген пайдалы қазбаларды қоспағанда, пайдалы қазбаларды өндіру жөніндегі келісім-шарттардың мерзімі ұзартылған жағдайда құзіретті орган роялти ставкасын ұлғайту жағына қарай қайта қарауға құқылы."

29. 100-баптың бірінші бөлігіндегі "өндірілген пайдалы қазбалар мен жерасты сулары көлемінің құны" деген сөздер "өндірілген пайдалы қазбалар мен жерасты суларының құн түрінде есептелген көлемі" деген сөздермен ауыстырылсын;

30. 100-1-бапта:

1 және 2-тармақтардағы "орташа сату бағасы бойынша есептелген құны" деген сөздер "орташа сату бағасы негізге алынып, құн түрінде есептелген көлемі" деген

сөздермен ауыстырылсын;

31. 100-2-баптың 1-тармағындағы "бағасы негізінде есептелетін өндірілген көмірсутектер көлемінің құны" деген сөздер "бағасы негізге алынып өндірілген көмірсутектердің құн түрінде есептелген көлемі" деген сөздермен ауыстырылсын;

32. 100-3-бапта:

1-тармақтағы "орташа бағасы бойынша есептелген құн" деген сөздер "орташа сату бағасы негізге алынып, құн түрінде есептелген көлемі" деген сөздермен ауыстырылсын ;

2-тармақ "белгіленеді" деген сөздің алдынан ", 99-2-баптың 3-тармағының ережелері ескеріле отырып" деген сөздермен толықтырылсын;

33. 101-бап мынадай мазмұндағы 2-1 және 2-2-тармақтармен толықтырылсын:

"2-1. Есепті кезеңде пайдалы қазбаларды (бірінші тауарлық өнімді) сату болмаған жағдайда, осы Заңның 100-1-бабының 1-тармағында көрсетілгендерді қоспағанда, сатудың орташа бағасына соңғы сату болған кезеңдегі пайдалы қазбаларды (бірінші тауарлық өнімді) сатудың орташа бағасы қабылданады.

2-2. Осы Заңның 100-1-бабының 1-тармағында көрсетілгендерді қоспағанда, пайдалы қазбаларды (бірінші тауарлық өнімді) сату мүлде болмаған жағдайда, есепті кезеңде роялтиге салық салу объектісін есептеу үшін пайдалы қазбалар өндіруге жұмсалған іс жүзіндегі шығындар сатудың орташа бағасы ретінде қабылданады.

Бұл орайда, жер қойнауын пайдаланушы пайдалы қазбалардың (бірінші тауарлық өнімнің) іс жүзіндегі сату бағасын негізге ала отырып, роялтиге осыдан кейінгі түзету жасауға міндетті."

34. 104-7-баптың 3-тармағы мынадай мазмұндағы 15) тармақшамен толықтырылсын:

"15) үкіметаралық келісімдер бойынша немесе халықаралық қоғамдық ұйымдар желісі бойынша төленетін гранттардың қаражаттары есебінен жасалатын төлемдер".

35. 104-10-баптың 2-тармағының бірінші бөлігі мынадай редакцияда жазылсын:

"Әлеуметтік салық бойынша декларация тоқсаннан кейінгі айдың 15-і күнінен кешіктірілмей тапсырылады."

36. 123-баптың 3-тармағының 8) тармақшасындағы "нақты мерзімі" деген сөздерден кейінгі "мен мөлшері" деген сөздер алып тасталсын.

37. 129-баптың 1) тармақшасы "ауыл шаруашылық техникасымен өндірушілер" деген сөздерден кейін ", бірыңғай жер салығын төлеушілерді қоса алғанда," деген сөздермен толықтырылсын;

38. 134-баптың 1-тармағының 5) тармақшасындағы "нақты мерзімі" деген сөздерден кейінгі "мен мөлшері" деген сөздер алып тасталсын.

39. 138-баптың 1-тармағы мынадай мазмұндағы бесінші бөлікпен толықтырылсын:

"Кәсіпкерлік қызметі кезеңдік сипаттағы (яғни кәсіпкерлік қызметті бір айға жетпейтін уақытта жүзеге асыратын) жеке тұлғалар бойынша Қазақстан

Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігімен келісім бойынша қызмет түрлерінің тізбесін және біржолғы талондар негізінде салық төлеу тәртібін айқындайды.";

40. 139-бап мынадай редакцияда жазылсын:

"139-бап. Салық төлеушілерді есепке алу

1. Аумақтық салық органдарында салық төлеуші ретінде есепке қою қандайда бір салық бойынша салық міндеттемесінің туындауы мен орындалуына байланысты болатын, осы Заңда көзделген жағдайларға қарамастан жүзеге асырылады.

2. Заңды немесе жеке тұлғаны есепке қою олардың өтініштері бойынша аумақтық салық органында, тиісінше Заңды тұлғаның орналасқан жері немесе жеке тұлғаның тұратын жері бойынша жүргізіледі. Бұл орайда, заңды тұлға мемлекеттік тіркеуге тұрған күннен бастап он жұмыс күнінен кешіктірмей, ал жеке тұлға - өзі келу тәртібімен өтініш беруге міндетті.

3. Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты мекеме құрмай кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын резидент емес заңды тұлғалар Қазақстан Республикасының аумағында кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыруды бастағаннан не салықтар, алымдар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер бойынша басқа міндеттемелер туындағаннан кейін 10 күн ішінде салық есебіне қою үшін аумақтық салық органдарына өтініш білдіруге міндетті."

41. Мынадай мазмұндағы 139-1-баппен толықтырылсын:

"139-1-бап. Салық органдарында есепке қою және есептен шығару тәртібі. Салық төлеушінің тіркеу нөмірі

1. Есепке қою және есептен шығару туралы өтініштердің нысанын Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі белгілейді.

2. Заңды тұлға өтініш беру кезінде есепке қою туралы өтінішпен бірге

тіркеу туралы куәліктің, құрылтай құжаттарының белгілеген тәртіппен расталған бір дана көшірмесін табыс етеді.

Есепке қою кезінде салық төлеушілер - жеке тұлғалар туралы мәліметтердің құрамына олардың дербес деректері:

- 1) тегі, аты және әкесінің аты;
- 2) туған күні, айы, жылы және туған жері;
- 3) жынысы;
- 4) мекен-жайы;
- 5) жеке куәлігінің немесе салық төлеушінің жеке басын куәландыратын

өзге құжаттың нөмірі енгізіледі.

3. Аумақтық салық органдары салық төлеуші өтініш берген күннен бастап екі жұмыс күні ішінде салық төлеушіні есепке қоюды жүзеге асыруға міндетті.

4. Әрбір салық төлеушіге аумақтық салық органында Қазақстан Республикасының барлық аумағында бірыңғай салық төлеушінің тіркеу нөмірі беріледі.

5. Салық төлеушінің орналасқан жері немесе тұрған жері өзгерген жағдайда бұрынғы аумақтық салық органынан есептен шығару және жаңа аумақтық салық органында есепке қою салық төлеушінің бұрынғы тіркеу нөмірі сақтала отырып, көрсетілген аумақтық салық органдары белгіленген тәртіппен қажетті құжаттарды (мәліметтерді) алған күннен бастап он күн ішінде жүргізіледі.

6. Заңды тұлға (банкте жеке балансы және есеп шоты жоқ оның оқшауландырылған бөлімшелері) таратылған немесе қайта құрылған жағдайда не жеке тұлға кәсіпкерлік қызметін тоқтатқан жағдайда есептен шығаруды аумақтық салық органдары көрсетілген заңды немесе жеке тұлғалардың өтініштері бойынша жүргізеді.

7. Аумақтық салық органдарында есепке қою фактісі Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі белгілеген нысанда және тәртіппен салық төлеушіге берілген құжаттармен расталады.

Аумақтық салық органы салық төлеушіге берілетін барлық құжаттарда оның тіркеу нөмірін көрсетеді.

8. Әрбір салық төлеуші салық төлеушінің тіркеу нөмірін заңды және жеке тұлғалардың кәсіпкерлік қызметте қолданатын бланкаларында, құжаттарында, салық декларациясында және аумақтық салық органдарына берілетін өзге де құжаттарда көрсетеді.

Салық төлеушілер есеп айырысу құжаттарында, оның ішінде шот-фактураларында салық төлеушінің өз тіркеу нөмірін көрсетуге міндетті.

9. Салық төлеушінің тіркеу нөмірін берудің, өзгертудің тәртібін Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі белгілейді.

10. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік кіріс министрлігі есеп деректері негізінде Салық төлеушілердің мемлекеттік тізілімін жүргізеді.

Салық төлеушілердің мемлекеттік тізілімін қалыптастыру және жүргізу тәртібін Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітеді."

42. Мынадай мазмұндағы 139-2-баппен толықтырылсын:

"139-2-бап. Кәсіпкерлік қызметтің жекелеген түрлерінің жүзеге асырыла бастауының салық органдарында тіркелуі

1. Салық төлеушілер аумақтық салық органдарында тиісінше заңды тұлғаны,

филиалын, өкілдігін орналасқан жері бойынша, кәсіпкерлік қызметпен шұғылданатын жеке тұлғаны тұратын жері бойынша кәсіпкерлік қызметтің мынадай түрлерін:

1) бензиннің (авиация бензинін қоспағанда), дизель отынының көтерме және бөлшек саудасын;

2) алкогольді өнімдер өндіруді және сатуды;

3) шыны ыдыстарды қабылдауды;

4) лотереяларды ұйымдастыруды, өткізуді және сатуды;

5) ойын бизнесін жүзеге асыра бастағанын тіркеуге міндетті.

2. Лицензиялауды жүзеге асыратын органдар лицензия берілгеннен кейін 3 күн ішінде лицензия алушыға лицензия берілгендігі туралы тиісті аумақтық салық органдарын хабардар етуге міндетті."

43. 144-баптың 4-тармағы мынадай редакцияда жазылсын:

"4. Салық төлеушілер аумақтық салық органдарына салық декларацияларын: өзі келу тәртібімен; почтамен, табыс етілгені хабарланатын тапсырыс хатымен; заңды тұлға бастығының және (немесе) бас бухгалтерінің электрондық қол қоюымен расталған, ақпараттары компьютерлік өңдеуге болатын электрондық түрде, бірақ белгіленген мерзімнен кешіктірмей

және белгіленген нысандарға сәйкес табыс етуге құқылы.

Осы Заңда белгіленген мерзімнің соңғы күніне жиырма төрт сағат қалғанға дейін почтаға, телеграфқа немесе өзге байланыс мекемелеріне тапсырылған салық декларациялары мерзімінде тапсырылды деп есептеледі."

44. 147-баптың 1) тармақшасындағы "он" деген сөз "үш" деген сөзбен ауыстырылсын;

45. 42-тарау мынадай редакцияда жазылсын:

"42-тарау. Салықтық құқық бұзушылық және оны жасағаны үшін жауапкершілік

160-бап. Салықтық құқық бұзушылық ұғымы

Тұлғалардың (салық төлеушінің, салық немесе басқа уәкілетті органның лауазымды тұлғасының) осы Заңда немесе соған сәйкес салық заңдары актілерінде шығарылатын белгіленген нормаларды және (немесе) ережелерді орындамауынан немесе тиісінше орындамауынан туындаған заңға қайшы істер (әрекеттер немесе әрекетсіздік) салықтық құқық бұзушылық деп танылады.

161-бап. Салықтық құқық бұзушылық жасағаны үшін жауапқа тартудың жалпы ережелері

1. Салықтық құқық бұзушылық жасағаны үшін ешкім де Қазақстан Республикасының заң актілерінде көзделген негіздерден және тәртіптен өзгеше реттермен жауапқа тартылмайды.

2. Бір салықтық құқық бұзушылық жасағаны үшін ешкімді де қайталап салықтық жауапқа тартуға болмайды.

3. Заңды тұлғалардың салықтық құқық бұзушылық жасағаны үшін жауапқа тартылуы тиісті негіздер болған жағдайда олардың лауазымды тұлғаларын Қазақстан Республикасының заң актілерінде көзделген қаржылық, әкімшілік, қылмыстық немесе өзге де жауапкершіліктерден босатпайды.

4. Салықтық құқық бұзушылық жасағаны үшін салық төлеушінің жауапқа тартылуы оны тиесілі салық сомасын төлеу міндеттемесінен босатпайды.

5. Салық төлеуші салық салу объектісін есепке алу, есептеу және салық төлеу кезінде өзі жіберген қателіктерді өз бетінше жөндеуге және заңдарда белгіленген тәртіппен тиісті аумақтық салық органына хабарлауға құқылы.

162-бап. Салықтық санкциялар

1. Салықтық санкциялар салықтық құқық бұзушылық жасағаны үшін жауапкершілік өлшемі болып табылады.

2. Салықтық санкциялар осы Заңда көзделген мөлшерде өндіріп алу (айыппұл, өсімақы) түрінде белгіленеді және қолданылады.

3. Бір тұлға екі және одан да көп салықтық құқық бұзушылық жасаған жағдайда аса қатал емес санкция қатал санкцияның тасасында қалдырылмай, әрбір құқық бұзушылық үшін жеке-жеке салықтық санкция қолданылады.

163-бап. Салық органында есепке қою мерзімінің бұзылуы

Салық төлеушінің осы Заңның 139-бабында белгіленген аумақтық салық органдарында есепке қою туралы өтінішті беру мерзімін бұзуы, сондай-ақ аумақтық салық органы лауазымды адамының салық төлеушіні есепке қоюдан негізсіз бас тартуы он айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл өндіріп алуға әкеп соғады.

163-1-бап. Кәсіпкерлік қызметтің жекелеген турлерін аумақтық салық органдарында тіркемей жүзеге асырудың басталуы

Осы Заңның 139-2-бабында белгіленген кәсіпкерлік қызметтің жекелеген түрлерін аумақтық салық органдарында осындай қызметті жүзеге асыруды бастағанын тіркемей жүзеге асырған салық төлеушілер, сондай-ақ аумақтық салық органы лауазымды адамының кәсіпкерлік қызметтің жекелеген түрлерін жүзеге асырудың басталуын тіркеуден негізсіз бас тартуы жиырма бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл өндіріп алуға әкеп соғады.

163-2-бап. Салық декларациясын тапсыру мерзімінің бұзылуы

1. Осы баптың 2-тармағында көзделген жағдайларды қоспағанда, салық төлеушінің есепте тұрған жері бойынша аумақтық салық органына заңдарда белгіленген мерзімде салық декларациясын тапсырмауы, осы декларация негізінде төлеуге жататын, бірақ төленбеген салық сомасының он проценті мөлшерінде айыппұл өндіріп алуға әкеп соғады.

2. Салық төлеушінің салық декларациясын осындай декларацияны тапсырудың заңдарда белгіленген мерзімі аяқталғаннан кейін 180 күннен астам уақыт ішінде аумақтық салық органына тапсырмауы, осы декларация негізінде төленуге тиісті, бірақ төленбеген салық сомасының елу проценті мөлшерінде айыппұл өндіріп алуға әкеп соғады.

163-3-бап. Кірістер мен шығыстарды және салық салу объектілерін есепке алу ережелерінің бұзылуы

1. Салық төлеуші кірістер мен шығыстарды және салық салу объектілерін есепке алу ережелерін бұзса, егер осы іс-әрекет бір есептік кезеңде жасалған болса, он айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл өндіріп алуға әкеп соғады.

2. Осы баптың 1-тармағында көзделген іс-әрекет, егер бір есепті кезеңнен астам уақыт ішінде жасалса немесе кірісті төмендетуге әкеп соқса, жиырма бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл өндіріп алуға әкеп соғады.

3. Осы баптың мақсаттары үшін кірістер мен шығыстарды және салық салу

объектілерін есепке алу ережелерінің бұзылу ұғымы салық төлеушінің бастапқы құжаттарының, бухгалтерлік есеп тізілімдерінің болмауын, бухгалтерлік есептің шоттарында және қаржылық есептемелерде активтердің және міндеттемелердің жүйелі түрде дер кезінде көрсетілмеуін немесе қате көрсетілуін білдіреді.

163-4-бап. Салық сомаларын төлемеу немесе толық төлемеу, ағымдағы төлем сомаларының мөлшерін кемітіп көрсету

Салық салынатын базаны кемітіп көрсету нәтижесінде салық сомасын төлемеу немесе толық төлемеу немесе салықтық кезеңнің қорытындылары бойынша салықты дұрыс есептемеу төленбеген салық сомасының 50 проценті мөлшерінде айыппұл өндіріп алуға әкеп соғады.

Ағымдағы төлем сомасының мөлшері кемітіп көрсетілгені үшін айына ағымдағы төлемдердің кемітіп көрсетілген сомасының 50 проценті мөлшерінде айыппұл салынады.

163-5-бап. Салық органы лауазымды адамының кәсіпкерлік қызметке пайдаланылатын аумаққа немесе үй-жайға кіруіне заңсыз кедергі жасау

Осы Заңға сәйкес тексеру жүргізетін салық органы лауазымды адамының

салық төлеуші кәсіпкерлік қызметке пайдаланатын аумаққа немесе үй-жайға (тұрғын үй-жайды қоспағанда) кіруіне салық төлеушінің заңсыз кедергі жасауы салық төлеушіден жиырма бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл өндіріп алуға әкеп соғады.

163-6-бап. Салық органының сұрау салуы бойынша құжаттарды беруден бас тарту

Салық төлеушінің осы Заңда белгіленген құжаттарды (оның ішінде электрондық түрде) беруден бас тартуы жиырма айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл өндіріп алуға әкеп соғады.

163-7-бап. Банктердің және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдардың жауапкершілігі

1. Осы Заңның 147-бабының талаптарын орындамайтын (орындамаған) банктерге және банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдарға мынадай:

1) заңды және жеке тұлғалар осы Заңның 147-бабының 1) және 5) тармақшаларының талаптарын орындамаған жағдайда олардың банктегі шоттары бойынша жасаған шығыс операциялар сомасынан 5 процент өндіріп алу санкциясы қолданылады.

Осы Заңның 147-бабының 1) тармақшасына қатысты санкция банктегі шот ашылғаннан кейін банктік төртінші күннен бастап банктегі шот ашылғаны туралы аумақтық салық органына іс жүзінде хабарлағанға дейінгі кезең үшін қолданылады;

2) заңды тұлғалардың банктегі шоттарынан салық сомаларын бюджетке аударып есептен шығару кезектілігін сақтамағаны үшін өсімақы және салық төлеуші-клиенттердің банктегі шоттарынан есептен шығарылған сомаларды бюджет кірісіне есептеуді (аударуды) кешіктіргені үшін, сондай-ақ салық төлеушілердің осы Заңның 164-бабында көзделген мөлшерде бюджетке төлемдер төлеуге арналған төлем тапсырмаларын орындамай қайтарғаны үшін санкциялар сомасын өндіріп алу түріндегі санкциялар қолданылады. Салық төлеушілерден бұл күндер үшін өсімақы алынбайды.

2. Банктерден клиенттердің тапсырмалары бойынша салық төлемдерін кешіктіргені үшін белгіленген мерзімнен өтіп кеткен әрбір күн үшін Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландырудың ресми ставкасы мөлшерінде өсімақы өндіріп алынып, ол жергілікті бюджетке аударылады.

164-бап. Мерзімі өткен салық төлемдері бойынша өсімақы

1. Уақтылы төленбеген салықтар, алымдар және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер сомалары, оның ішінде ағымдағы және мәлімделген аванстық төлемдер мерзімі өткен әрбір күн үшін (төленген күнді қоса алғанда) осы сомалар төленген күнгі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландырудың ресми ставкасы мөлшерінде өсімақы есептеле отырып бюджетке өндіріп алынады.

2. Салық төлеушілердің өтініші бойынша қосылған құнға салынатын салықтың өтеуге жататын сомаларын қоспағанда, салықтардың, алымдардың және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдердің артық төленген сомаларын немесе қате ұсталған сомаларды уақтылы қайтармау мерзімі өткен әрбір күн

үшін (төленген күнді қоса алғанда) осы сомалар төленген күнгі Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландырудың ресми ставкасы мөлшерінде тұрақсыздық төлемі төлене отырып салық төлеушіге қайтарылады.

2-бап. Осы Заң 2000 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының
Президенті

Оқығандар:

Қасымбеков Б.А.

Икебаева Ә.Ж.